

為新加

本公司
大家開秀
七金部

świat

podróże

kultura

ISSN 1644-4183

KWIETIEŃ / APRIL 2011

Aktywnie na Śląsku

ROWERY I NORDIC WALKING

CYCLE ROUTES AND NORDIC WALKING

Wyspa Wielkanocna

WŚRÓD TAJEMNICZYCH POSĄGÓW

THE ISLAND OF MYSTERIOUS STATUES

Niemcy

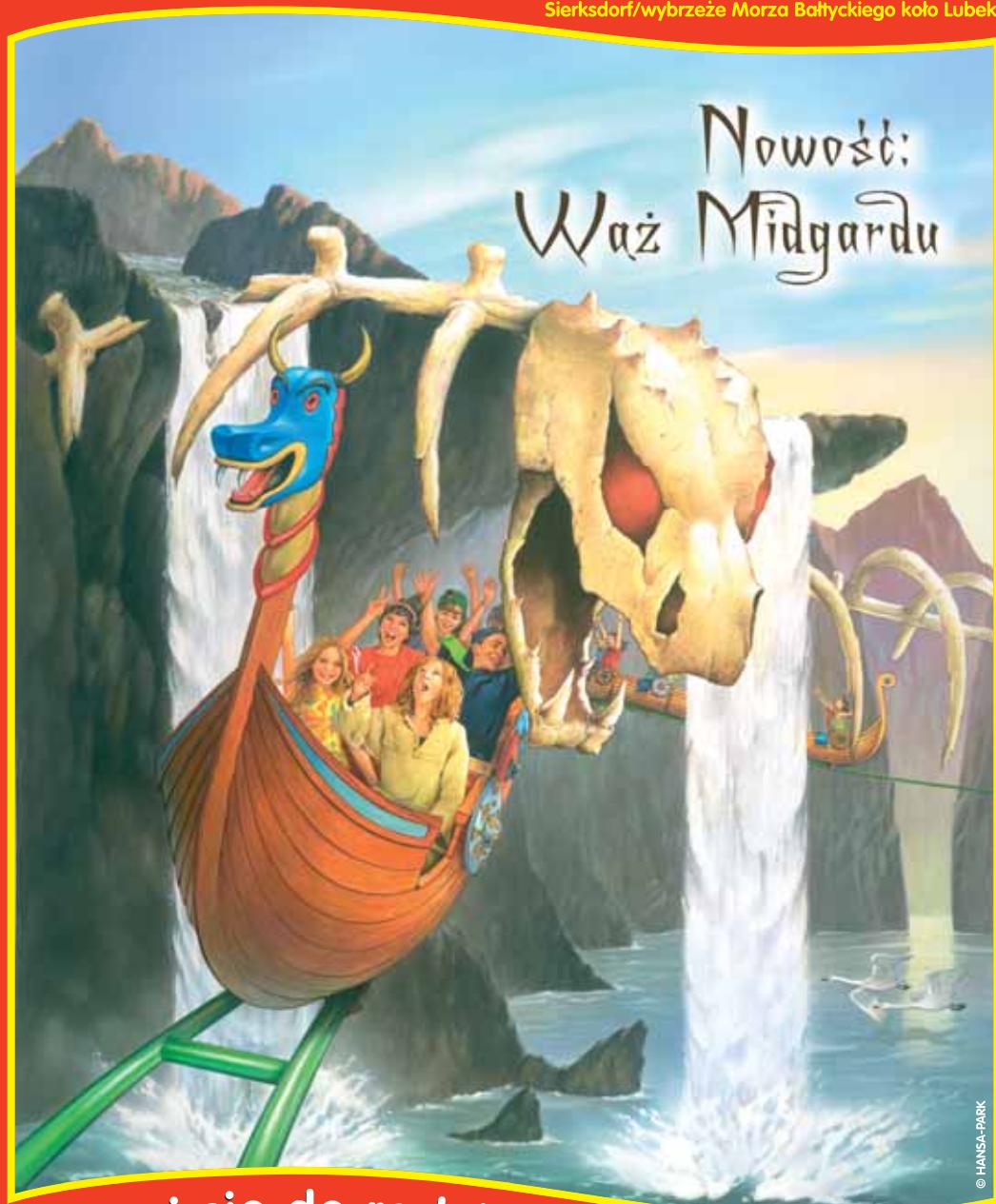
NAJCIEKAWSZE PARKI ROZRYWKI / THE MOST INTERESTING THEME PARKS

Jedyny w Niemczech park rozrywki

położony nad
samym morzem

Sierksdorf/wybrzeże Morza Bałtyckiego koło Lubeki

Nowość:
Waż Midgardu

Szykuj się do rodzinnej przygody 2011!
www.hansapark.de

15.4.–23.10.2011 codziennie od godziny 9! *Otwarcie w sezonie 2011.

GTT 2011

Gdańskie Targi Turystyczne

15-17 kwietnia

w tym samym terminie:

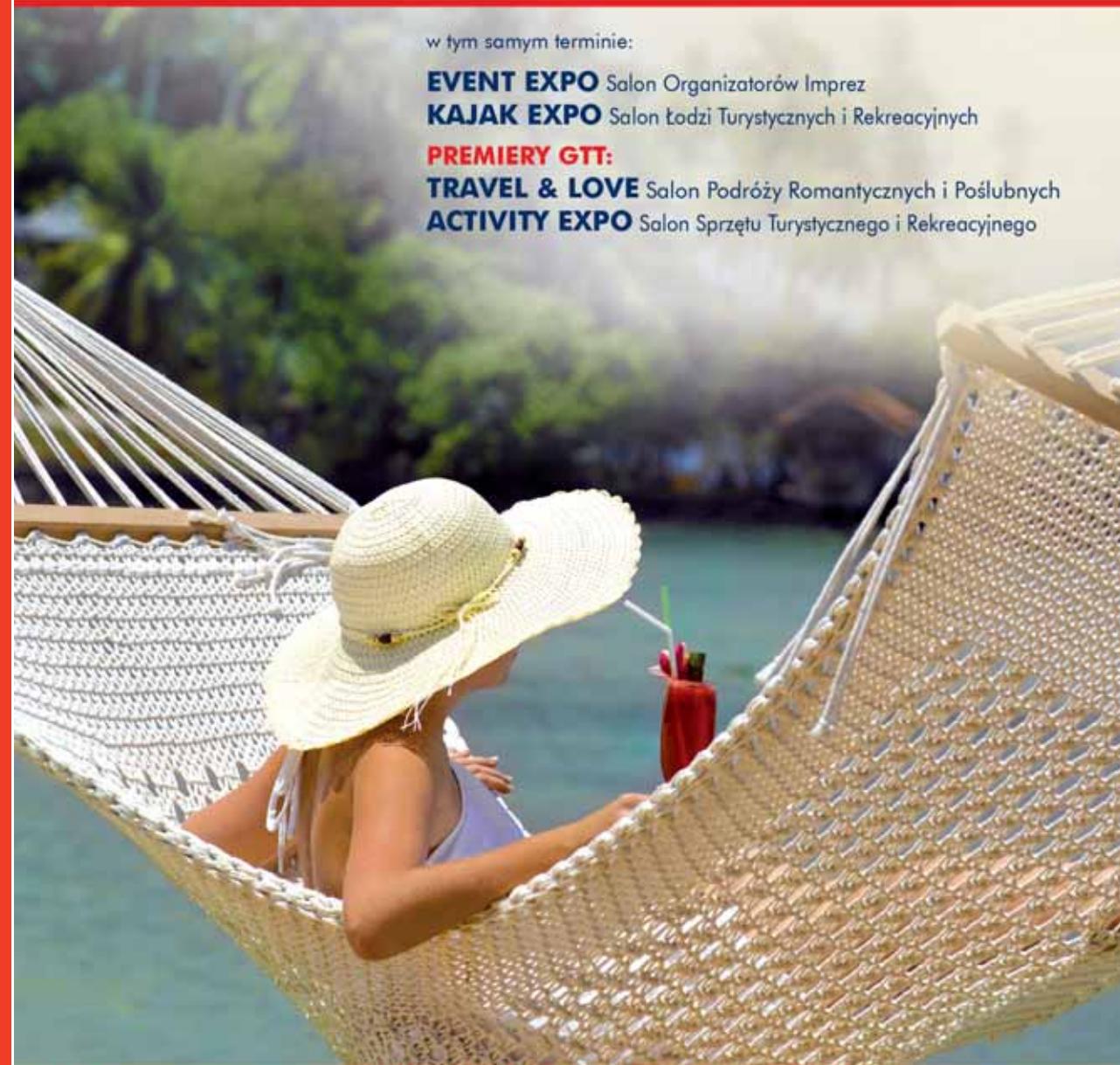
EVENT EXPO Salon Organizatorów Imprez

KAJAK EXPO Salon Łodzi Turystycznych i Rekreacyjnych

PREMIERY GTT:

TRAVEL & LOVE Salon Podróży Romantycznych i Poślubnych

ACTIVITY EXPO Salon Sprzętu Turystycznego i Rekreacyjnego

 MTG | MIEDZYNARODOWE
TARGI GDAŃSKIE SA

Międzynarodowe Targi Gdańskie SA, ul. Beniowskiego 5, 80-382 Gdańsk
Dyrektor Projektu GTT: Dorota Solochoewicz, tel./ fax 58 554 92 04
dorota.solochoewicz@mtgsa.com.pl

www.gtt.pl

Partnerzy

Patronat branżowy

Patronat medialny

Kraj partnerski

Glówny Partner
Travel & Love

Hotelowe
rezerwacje.pl

podroze.pl

[Magazyn Gdańsk](http://MagazynGdanski.pl)

Żaden inny skrawek ziemskiego lądu nie obfituje w tyle legend i fantastycznych opowieści co Rapa Nui, maleńska wysepka na Pacyfiku oddalona od stałego lądu o prawie cztery tysiące kilometrów. Jej tajemnic pilnie strzegą gigantyczne posagi od wielu stuleci rozbudzające wyobraźnię podróżników i odkrywców. Jeśli w najbliższym czasie nie wybieracie się na Wyspę Wielkanocną, by je zobaczyć na własne oczy, koniecznie muście przeczytać artykuł na str. 44.

Tajemniczych, legendarnych miejsc nie brak także w Polsce. W zasięgu ręki każdego z nas są przecież zamki połączone Szlakiem Orlich Gniazd i zabytki techniki Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Można je zwiedzać pieszo lub na rowerze, łącząc przyjemność odkrywania ich uroków z aktywnym wypoczynkiem na łonie natury. Województwo świętokrzyskie i śląskie to dobre kierunki na weekendowy wypad lub wielkanocny wyjazd z rodziną.

Urszula Gabryelska

redaktor naczelna
editor in chief

Hydroxyls.

There is no other piece of land abounding with so many legends and stories than Rapa Nui, an islets in the Pacific Ocean, which is situated almost 4 thousand kilometers away from the mainland. For many centuries, its secrets have been guarded by huge statues, which captivate the imagination of travelers and explorers. If you do not intend to go to Eastern Island in the near future to see them, you must read the article on page 44.

There are also plenty of mysterious, legendary places in Poland. The castles linked by the Trail of Eagles' Nests or the monuments of technology in the Old Polish Industrial Region are within arm's reach. You can visit them on foot or by bike, combining the pleasure of discovering their attractions with recreation in the open outdoors. Świętokrzyskie and Silesia provinces are perfect destinations for a weekend trip or Easter holidays with your family.

≡société restauracja club

Restauracja société ul. Różana 14, tel.: 022 540 13 33, e-mail: societe@societe.pl

- ≡ oferujemy urozmaicone menu z akcentami kuchni polskiej i śródziemnomorskiej,
- ≡ organizujemy imprezy okolicznościowe tj. bankiety, wesela, konferencje oraz spotkania biznesowe,
- ≡ proponujemy mile spędzić czas w otoczeniu zieleni naszego ogrodu

- ≡ We offer a varied menu with some accents of Polish and Mediterranean cuisine,
- ≡ we organize occasional parties, that is banquets, wedding receptions, conferences and business meetings
- ≡ We recommend spending nice time in our green garden.

Świętokrzyska majówka

ŚWIĘTOKRZYSKIE MAY-DAY PICNIC

Urszula Gabryelska
Barbara Jampolska-Wasiak
Paweł Wroński

Dokąd się wybrać na pierwszy majowy weekend? Najlepiej poszukać takiego miejsca, gdzie dzieci nie będą się nudzić, a dorośli znajdą duży wybór form aktywnego wypoczynku. Wyjedźmy zatem w Świętokrzyskie. Region ten oczaruje całą rodzinę i spełni marzenia o dobrej zabawie.

Where to go for the first May weekend? It would be great to find a place where the kids won't be bored and the adults will have a wide range of activities. Swietokrzyskie is the right choice. This region will enchant the whole family while the dreams of great fun will come true.

Fot. archiwum Maja Świętokrzyskiego

BLIŻEJ NATURY >> W Świętokrzyskiem jest ok. 350 gospodarstw agroturystycznych oferujących wypoczynek na łonie natury w ciszy i spokoju lub aktywne spędzanie czasu podczas spływu kajakowego, jazdy gokartami, quadami. Właściciele większości serwują gościom potrawy, które są kwintesencją smaków regionu, i pomagają w planowaniu tras wycieczek. Gospodarstwa agro- turystyczne są zrzeszone w kilkunastu stowarzyszeniach. Ich nazwy, silnie związane z regionem, intrygują i zachęcają do poznawania miejsc, historii oraz legend (np. Łysogóry, Nad zalewem Chańca czy W krainie latających czarownic). W gminie Bieliny, za sprawą gier terenowych „Kraina Legend Świętokrzyskich” przeniesiemy się do osady średniowiecznej w Hucie Szklanej. Odtworzono tu drewniane stanowiska z XI w. przedstawiające codzienne życie Słowian. Stowarzyszenia utworzyły organizację nadziedząną – Federację Agroturystyki i Turystyki Wiejskiej „Ziemia Świętokrzyska” – która promuje agroturystykę w tym regionie. Propozycje gospodarstw zostaną zaprezentowane 19 czerwca w skansenie w Tokarni podczas VI Jarmarku Agroturystycznego. Na tej imprezie nie tylko znajdziemy ciekawą ofertę na zbliżające się wakacje, ale także obejrzymy występy zespołów folklorystycznych i pokazy rzemiosł tradycyjnych. Na pamiątkę będzie można kupić gustowne wyroby ludowe.

CLOSER TO NATURE >> There are about 350 agritourist holdings in which offer holidays close to nature in quiet and calm surrounding, or quite active such as kayaking, go carting or quad racing. Most of the holding owners serve dishes, which are the essence of the regional cuisine and they also help to plan the excursions. The agricultural holdings are members of a number of associations which names are strongly connected to the region. They intrigue and encourage tourists to find out more about the sights, their history and legends (e.g. Lysogora, Chancza Bay, or The Land of Witches). In the Bieliny Community, we can try the outdoor game called "The land of Swietokrzyskie Legends" during which participants are taken back in time to medieval settlement in Huta Szklana. The 11th century stands have been reconstructed to show the everyday life of Slavs.

The associations formed one organization – Federation of Agrotourism and Country Tourism "Ziemia Świętokrzyska" – which promotes wide range of agrotourist holdings. The offer will be presented in the heritage park in Tokarnia during the 6th Agrotourist Fair. During this event not only the offer for holidays will be presented but also the performances of folklore bands and craft. As a souvenir items of craft will be available for purchase.

RODZINNA PRZYGODA >> Trudno znaleźć miejsce, które lepiej nadawałoby się na weekendowy wypad z rodziną od obfitującego w liczne baśnie i legendy Świętokrzyskiego. Rodzinna przygoda najlepiej rozpocząć w stolicy regionu – Kielcach. Działa tu największe i najstarsze w Polsce Muzeum Zabawek i Zabawy prezentujące kilkaset zabawek z całego świata, zabawki historyczne i ludowe, lalki Barbie, modele samochodów, samolotów, statków i marionetki teatralne. Do Pacanowa pragnął dotrzeć sympatyczny Koziółek Matolek wymyślony przez Kornela Makuszyńskiego. Dziś działa tu Europejskie Centrum Bajki, którego główną atrakcją jest wystawa „Bajkowy świat”. Zwiedzanie przypomina interaktywną podróż przez bajkowe krainy Europy. Droga do poszczególnych ekspozycji prowadzi przez tajemnicze studnie, dziuple drzew, skały strachu, zaczarowane bramy – wszystko po to, aby lepiej wcielić się w klimat baśni. Bardzo sympatycznym miejscem jest też pałac w Kurozwękach. Dla naj-młodszych nie lada frajdą będzie pobyt na placu zabaw, w minizoo, zwiedzanie hodowli bizonów amerykańskich oraz buszowanie w labiryncie z kukurydzą. Zupełnie innych wrażeń dostarcza pobyt w parku dinozaurów w Bałtowie. Spacerując ścieżką edukacyjną, spotkamy zarówno łagodnego sejsmozaura, jak i ogromnego tyranozaura, który atakuje stado triceratopsów. Wśród wielu form rodzinnego wypoczynku, jakie oferuje Jurapark, warto rozważyć spływ tratwami rzeką Kamienną i zwiedzanie zwierzyńca szkolnym autobusem. Na żądnych mocniejszych wrażeń czekają rollercoaster oraz kino 5D.

FAMILY ADVENTURE >> It would be really difficult to find a better place to spend free time with family than a place full of Świętokrzyskie legends. The best place to start the family adventure is the capital of the region – Kielce, as it is the home of the biggest and the oldest Museum of Toys and Play which has hundreds of toys from all over the world on display. The collection includes historical toys, Barbie dolls, cars, trains, ships and plane models but also puppets. Next stop is Pacanow, where Kornel Makuszyński's famous Matolek the Billy-Goat was trying to arrive in. Here in The European Centre of Fables, the exhibition World of Fables is the main attraction. The tour is an interactive travel through dream-like countries of Europe. The routes to each of the lands leads through mysterious wells, hollows, rocks of fear and enchanted gates – all in order to make the spectators feel part of the fairy-tale. The next attraction of the region is a palace in Kurozweki. It is a place to be for the youngest as they will find a great playground, small zoo, American buffalo inbreeding or a corn-field maze. A completely different reality is presented in Dinosaur Park in Baltow. Walking through educational route visitors encounter Diplodocus, as well as a Tyrannosaurus which is attacking Triceratops. It is also worth considering white water rafting or taking a coach tour through the zoo, while spending the afternoon in Jurapark. For those who wish for more extreme sensations there is a roller-coaster and a 5D cinema.

CZTERY KÓŁKA I SPÓŁKA >> Góry Świętokrzyskie, Wyżyna Sandomierska i Niecka Nidziańska tworzą turystyczny kalejdoskop województwa świętokrzyskiego. W tak zróżnicowanych krajobrazowo krainach kwitnie turystyka piesza, konna, rowerowa oraz kajakowa. Sieć oznakowanych szlaków rowerowych liczy dwa tysiące kilometrów. Szczególnie ciekawe są długie, nadające się na kilkudniowe eskapady szlaki tematyczne. Jest ich sześć. Szlak przez Góry Świętokrzyskie (Cedzyna–Opatów, 83,8 km) to standard, nie nastręcza trudności, przez co nadaje się nie tylko dla amatorów rowerów górskich. Przez województwo przebiega też fragment europejskiego szlaku ze Lwowa do Berlina. Świętokrzyski odcinek liczy 296,6 km. Szlak architektury obronnej (Końskie–Kielce, 505,5 km) wiedzie głównie drogami asfaltowymi – od zamku do zamku, w tym oczywiście do ruin Krzyżtoporu w Ujeździe. Nie omija także innych atrakcji, takich jak jaskinia Raj z fascynującą szatą naciekową i otoczonego murami obronnymi Szydłowa. Z kolei szlak im. Witolda Gombrowicza (156,6 km) zainteresuje nie tylko rowerzystów, ale także miłośników literatury. Prowadzi przez Małoszyce, z którymi był związany autor „Ferdydurke”, i znany z wyrobów ceramicznych Ćmielów. Jadąc ze Skarżyska-Kamiennej do Ostrowca Świętokrzyskiego, poznamy zabytki techniki Staropolskiego Okręgu Przemysłowego (76 km), a przemierzając 600-km pętlę po regionie – cenne obiekty sakralne. Podczas przejażdżki czerwonym szlakiem wokół Zagnańska, dotrzymy m.in. do nieczynnego kamieniołomu w Zachełmiu, w którym przed trzema laty odkryto ślady tetrapoda, najstarszego lądowego czworonoga.

TWO OR FOUR WHEELS >> Swietokrzyskie Mountains, Sandomierz Highland, Nida Basin create the great view of the Swietokrzyskie Voivodeship. In these different landscapes tourists have a variety of ways of travelling to choose from: on foot, cycling, kayaking or even horse-back riding. The network of cycling routes has the total length of 2000 kilometres. Most interesting are historical routes ideal for few-day-long excursions. The route through Swietokrzyskie Mountains (Cedzyna-Opatow, 83.8km) is easy and therefore is ideal for amateur cyclists. Also there is a part (296.6km) of Lwow-Berlin route that goes through Swietokrzyskie Voivodeship. Next attractive route is following the defence line (Konskie-Kielce, 505.5km) mostly on asphalt roads linking various castles such as the ruins of Krzyżtopor in Ujazd with places of natural beauty such as Paradise Cave – a typical travertine cave originated in calcium carbonate. For literature lovers there is a route of Witold Gombrowicz (156.6km) which leads through Małoszyce – city important for the author of "Ferdydurke" but also through Ćmielów famous for its pottery. Travelling from Skarżysko-Kamienna to Ostrowiec Swietokrzyski we encounter the technical relicts of Old-Polish Industrial Region (76km). However if one decides to take the full trip over the region (600km) there are many sacred locations worth visiting on the route. The last route worth mentioning is the red route near Zagnanek which leads to inoperative quarry where remains of a tetrapod were discovered three years ago.

Edyta i Łukasz Parzuchowscy z bloga... ZIELONE BANANY GREEN BANANAS

Fot. Edyta Parzuchowska

– Te banany są przepyszne. Nie żółte, te obok – zielone. Tak, właśnie te. Przekonujący ton sprzedawcy nie rozwiał naszych wątpliwości. Już kilka razy kupiliśmy owoce, które dojrzewały przez dłuższy czas. A my byliśmy głodni tu i teraz.

– Na pewno? Tamte też są zielone i są niedojrzałe, a wyglądają prawie identycznie – domagamy się wyjaśnień.

– Na pewno, na pewno. A u was w kraju, jakie rosną banany? Tylko żółte? – zapytał sprzedawca z rozbawieniem w głosie. Kompletnie nas zatkało. Byliśmy opaleni, lecz nie aż tak bardzo. Typ urody i kolor włosów zdradzał, że pochodzimy z Europy.

– W Polsce nie rosną banany. Klimat im nie sprzyja – nieśmiało staramy się przebić przez szeroki uśmiech sprzedawcy.

– Jak to za zimno? W Afryce jest gorąco. Cieplej niż tu, na Bali, więc banany powinny być bardziej dorodne.

– Nie, Polska nie leży w Afryce – stanowczo protestujemy. Sprzedawca zmarszczył czoło i mimo że już kilkakrotnie padała nazwa „Polska”, zapytał raz jeszcze, skąd jesteśmy. – Z Polski? – pogłębiające się brudzy na jego czole świadczyły, że podjął trud dokopania się do najgłębszych pokładów pamięci.

– Aaaaaaaaaaaa. Już wiem. Mam kilku znajomych z Holandią.

– stwierdził z zadowoleniem, myjąc słowo „Poland” z „Holland”.

– Rano kupowali u mnie zielone banany. A poza tym świetnie gracie w piłkę.

– Nie jesteśmy z Holandii tylko z Polski – mówimy dobitnie.

– Hmm – fałdy na czole sprzedawcy zaczęły przypominać ogromne kaniony. Po chwili krzyknął z zadowoleniem:

– Już wiem – Wałęsa jest z Polski. Niedawno był na Jawie.

Mamy podobne flagi, z tym że wasza jest odwrócona.

Uff, odetchnęliśmy z ulgą. Nasze szczęście nie trwało zbyt długo. Wkrótce usłyszeliśmy:

– Ale czemu nie rosną u was banany, skoro rośnie ryż?...

“These bananas are delicious. Not these yellow ones, the green ones next to them. Right, these ones.” The seller’s convincing tone does not dispel our doubts. We bought fruit that needed to ripen for a longer time on several occasions before. And we are hungry here and now.

“Are you sure? These ones are also green and they are not ripe, but they look almost identical,” we ask for explanation.

“I am. And what bananas grow in your country? Only yellow ones?” the seller asks with amusement. We are flabbergasted. We may be tanned but not that much. Our appearance and the colour of our hair indicate our European origins.

“Bananas do not grow in Poland. Our climate is not good for them,” we timidly try to convey the message despite the seller’s wide smile. “Is it too cold? It’s hot in Africa. Even hotter than here, in Bali, so bananas should be even more ripe.”

“No, Poland is not in Africa,” we protest vehemently. The seller wrinkles his forehead and although the name “Poland” has been mentioned several times, he asks where we are from once more. “From Poland?”, deepening furrows on his forehead prove that he has made an effort to search the innermost recesses of his mind.

“Ah. Now I know. I have several friends from Holland,” he says with satisfaction confusing the word “Poland” with “Holland.”

“They bought some green bananas in the morning from me. And you are excellent football players.”

“We are not from Holland but Poland,” we emphasize.

“Hmmm,” the furrows on the seller’s forehead start to resemble huge canyons. After a while he shouts with satisfaction.

“I know. Walesa is from Poland. He has been to Java recently. Our flags are similar, but yours is upside down.”

We sigh with relief. Our happiness does not last long. Soon we hear: “But why bananas don’t grow in your country if rice does?”

W ZASIĘGU RĘKI / AT HAND'S REACH

- Świętokrzyska majówka 6
Świętokrzyskie May-Day Picnic 6

Z BLOGA / BLOG

- Zielone banany / Green babanas 12
Śląskie na sportowo 52

WYPOCZYNEK Z POMYSŁEM

HOLIDAY WITH IMAGINATION

- Parki rozrywki w Niemczech 16
German Theme Parks 16

W STRONĘ TRADYCJI

- ## TOWARDS TRADITION
- Wielkanoc na Mazowszu 24
Easter in Mazovia 24

SPACEREM PO...

- ## WALKING AROUND...
- Secemin – miasto rodu Szafraniców 27
Town of the Szafraniec Family 27

- Czerwonym szlakiem przez Kielce 32
Walking in Kielce 32

WYPRAWA / EXPEDITION

- Na spotkanie z tygrysami 38
Meet Tigers 38

Niezamówionych materiałów redakcja nie zwraca, a w razie opublikowania zastrzega sobie prawo do ich skrócania. Magazyn Świat® nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam i ma prawo odmówić publikacji bez podania przyczyny.
© Copyright by Magazyn Świat. Wszystkie materiały są objęte prawem autorskim. Przedruk materiałów materiałów jakiejkolwiek formie i w jakimkolwiek języku bez wcześniejszej pisemnej zgody Wydawcy jest zabronione. Wydawca zabrania bez umownej spredażu numerów bieżących i archiwalnych miesięcznika „Świat Podróże Kultura”. Działanie wbrew powyższemu zakazowi skutkuje odpowiedzialnością prawną.

ADRES REDAKCJI

02-548 Warszawa,
ul. Grażyny 15 lok. 112–114
tel./faks: +48 22 845 58 41
redakcja:
tel.: +48 22 845 29 24
www.magazynswiat.pl
kontakt@magazynswiat.pl
promocja@magazynswiat.pl

REDAKTOR NACZELNA

URSZULA GABRYELSKA
u.gabryelska@magazynswiat.pl

WSPÓŁPRACA

EDYTA BUCHERT
BARBARA JAMPOLSKA-WASIAK
EDYTA I ŁUKASZ PARZUCHOWSCY
IWONA POTĘGA
JOANNA STACHOWIAK
JAROSŁAW TONDOS
ELŻBIETA WOŁOSZYŃSKA
MAREK WOŁOSZYŃSKI
PAWEŁ WROŃSKI
PIOTR ŻABOWSKI

PROMOCJA

promocja@magazynswiat.pl

REKLAMA

MARIA FUDAŁA
marketing@magazynswiat.pl
MAREK RYŃSKI
m.rynski@magazynswiat.pl
reklama@magazynswiat.pl

TŁUMACZENIE

ANNA KURPIEWSKA
PIOTR WOŹNIAK

KOREKTA POLSKA

BARBARA ZAPOLSKA

DYREKTOR ARTYSTYCZNY

PIOTR JANOWCZYK

NAKŁAD

10 000 egzemplarzy
© Copyright by Magazyn Świat

kwiecień

III Toruński Festiwal Filmów Górskich „Bezdroża”

Filmy górskie oraz spotkania z ludźmi, którzy na co dzień żyją w skałach.

The 3rd "Bezdroża" Mountain Film

Festival in Toruń

Many films promoting mountain tourism plus meetings with people who live among rocks on an everyday basis.

www.festiwalbezdroza.umk.pl

1-2

15-17

Rytm Ulicy, Piła

W programie m.in. konkursy – taneczny i muzyczny, a na zakończenie wielka hip-hopowa impreza.

Rhythm of the Street, Piła

The dance festival in Piła celebrates its tenth anniversary. It will include dance and music contests and end with a big hip-hop party.

www.rytmulicy.home.pl

Memoriał Piotra Malinowskiego, Zakopane

Zawody w narciarstwie wysokogórskim pamięci Piotra Malinowskiego, wieloletniego naczelnika GOPR i propagatora tego sportu w Polsce.

P. Malinowski Memorial, Zakopane

An Alpine ski competition in memory of Piotr Malinowski, a long-term head of the Mountain Volunteer Rescue Service and promoter of this sport in Poland.

www.memorial.topr.pl

Rajd Przygodowy, Katowice
Impreza uświetnia Festiwal Slajdów Podróżniczych. Kilkunastokilometrowa trasa prowadzi ulicami miasta, po drodze – zadania specjalne.

Adventure Race, Katowice

The event accompanies the Travel Slides Festival. The several-kilometer race is takes place in city streets; special tasks to be performed along the way.

www.rajd.gurudo.org.pl

2

16

Niedziela Palmowa w Muzeum Wsi Mazowieckiej, Sierpc

Wystawa „Wielkanoc na Mazowszu”, jarmark ozdób świątecznych i konkurs na najpiękniejszą palmę. Palm Sunday at the Museum of the Mazovian Countryside, Sierpc The exhibition "Easter in the Mazovia Region," an Easter fair and a contest to choose the most beautiful palm.

www.mwmksansen.pl

30/31 Warszawskie Spotkania Teatralne
Przez dwa tygodnie stolica będzie centrum polskiego życia teatralnego.

The 30th/31st Warsaw Theatre Meetings

The capital city will become the heart of Poland's cultural life for two weeks

www.warszawskie.org

3-15

17

XV Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena, Warszawa
Festiwal wiąże się z dwusetną rocznicą urodzin Ference Liszta i setną rocznicą śmierci Gustava Mahlera.

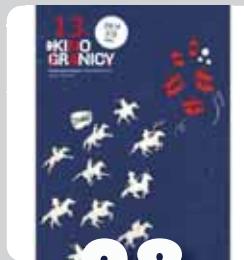
The 15th Ludwig van Beethoven Easter Festival, Warsaw

The festival is associated with the 200th anniversary of Ferenc Liszt's birth and the 100th anniversary Gustav Mahler's death.

www.beethoven.org.pl

9-22

28

Kino na granicy, Cieszyn

Rozpoczyna się przegląd filmów z Polski, Czech, Słowacji i Węgier. Początkiem będzie dokument o cieszyńskiej linii tramwajowej sprzed stu lat.

Cinema at the Border, Cieszyn

The festival of films from Poland, the Czech Republic, Slovakia and Hungary. A real jewel – a 100-year-old documentary about a tramway in Cieszyn.

www.kng.nazwa.pl

Przegląd Kabaretów PAKA, Kraków
Sześć dni dobrej zabawy i śmiechu pod kierunkiem znanych grup kabaretowych.

PAKA Cabaret Festival, Cracow

Six day of a good fun and laugh with popular cabaret groups.

www.paka.pl

13-18

30

Fot.: archiwum TKN Tarn Tarn, P. Monasterski, www.poka.pl, S. Wagner, D. Olenicka

WIELKI FESTYN TURYSTYCZNY

na Targach **Lat^o 2011**

- wakacje na każdą kieszeń
- oferty polskie i zagraniczne
- konkursy z nagrodami
- występy, pokazy, degustacje
- atrakcje dla przedszkolaka i starszego dzieciaka

1-3 kwietnia

Centrum MT Polska, ul. Marsa 56c, Warszawa

www.targilato.pl

ORGANIZATOR:

MTargi

SPONSOR GŁÓWNY:

Rozrywka z wyobraźnią

IMAGINATIVE ENTERTAINMENT

Parki rozrywki w Niemczech nawiązują scenerią do historii, baśni i cudów natury. Rzeczywistość interpretują dość swobodnie, gdyż służą bardziej beztroskiej zabawie niż edukacji. Oto pięć najciekawszych obiektów – imponujących pomysłowością i rozmachem.

Scenery of German theme parks makes reference to history, fairy tales and natural wonders. They interpret reality quite freely, serving carefree fun rather than education. Here are the five most interesting sites - with their impressive ingenuity and flair.

① EUROPA-PARK >> Jest jednym z największych parków tematycznych świata i największym w Niemczech. Jego założycielom przyświecała wizja zjednoczonej Europy, której symbolem jest Fontanna Spotkania stojąca przed głównym wejściem. Na zwiedzających czekają atrakcje zgromadzone w 13 narodowych sektorach odtwarzających klimat poszczególnych krajów. Jak Stary Kontynent długi i szeroki – od mglej Anglii po rozległą Rosję, od słonecznej Grecji po chłodną Skandynawię. W głąb sektora niemieckiego prowadzą

① EUROPA-PARK >> It is one of the largest theme parks in the world and the largest in Germany. Its founders had the vision of united Europe in mind, symbolized by the encounter fountain in front of the main entrance. Attractions divided into 13 national sectors, portraying the atmosphere of particular countries, await the visitors. Spanning far and wide over the entire continent – from foggy Britain to immense Russia, from sunny Greece to cool Scandinavia. Leading deeper into the German sector is an avenue outlined

Ed.: www.deutschland-magazin.de

Megacoaster osiąga prędkość 100 km/h / Megacoaster reaches a speed of 100km/h

dzi aleja wyznaczona gotyckimi budowlami Brandenburgii, frankońskimi domami szachulcowej konstrukcji, pysznącymi się barokową dekoracją pałacami Saksonii i szlachetnymi budowlami Weimaru. Jest fragment berlińskiego muru i stacji przy Alexanderplatz. Wokół szumią drzewa parku otaczającego XV-wieczny zamek. Oprócz sektorów narodowych swoje podwoje otwiera także Świat Przygody zapraszający w podróż statkiem African Queen na przechadzkę Baśniową Aleją i zwiedzanie Miasta Krasnoludów. Świat Dzieci przyciąga uwagę najmłodszych zainscenizowaną wsią wikingów. Chętni mogą wyruszyć na wyprawę na pokładzie drakkaru. Nie zapomniano o ściankach wspinaczkowych, lokalach gastronomicznych z bawarskimi ogrodami piwnymi oraz sklepach, np. z akcesoriami dla księniczek i rycerzy. Jest także kino, a roczny program imprez uświetniają koncerty i przedstawienia, na które trzeba rezerwować bilety z wyprzedzeniem.

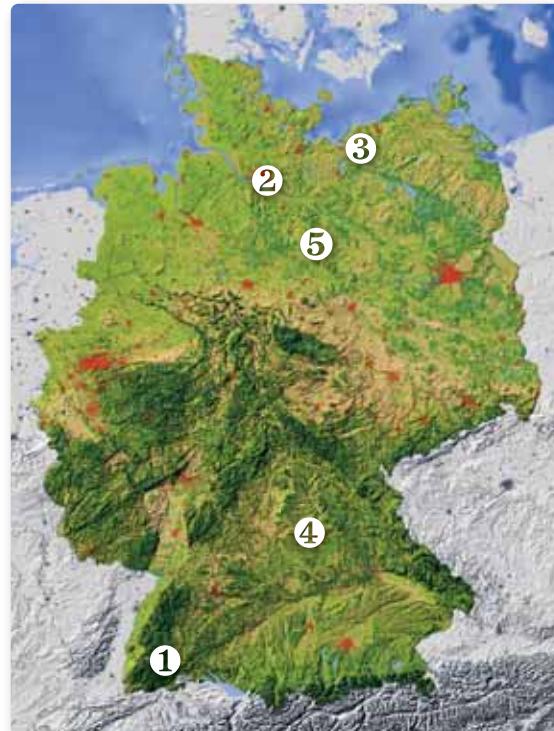
Europa-Park mieści się w Rust koło Fryburga. Sezon letni od 9 kwietnia do 6 listopada 2011, część atrakcji dostępna jest również zimą (oznaczone gwiazdkami). Wstęp dla dorosłych 36 EUR, dla dzieci w wieku 4–11 lat i seniorów – 32 EUR, w grupach po 22 EUR od osoby (powyżej 10 osób). Najmłodsi i dzieci w dniu urodzin wchodzą gratis.

www.europapark.de

by Brandenburg brick Gothic buildings, Franconian half-timbered houses, Saxon palaces priding themselves in their baroque decorations and noble Weimar buildings. There is a section of the Berlin Wall and Alexanderplatz station. All around is the rustle of trees in the park surrounding a XVth c. castle. Besides the national sectors also the Adventure Land opens the doors wide inviting to take a seat in the African Queen, stroll along the Fairy Tale Alley or see the Dwarf City. Children's world draws the attention of the little ones with the staged Viking village. Those willing can set out on a voyage on board of a drakkar. The following facilities had not been overlooked during the creation of the park: climbing walls, catering premises with Bavarian beer gardens and shops offering among other items accessories for princesses and knights. There is also a cinema, concerts and shows add splendor to the yearly events programme. Tickets for these attractions have to be reserved in advance.

Europa-Park is located near Fryburg. Summer season starts on the 9th of April and lasts until the 6th of November 2011, some of the attractions are also available in winter (marked by snowflakes). Adults 36 EUR, children 4–11 year-old and seniors – 32 EUR, groups (over 10 per.) – 22 EUR each. Little ones and kids on their birthday enter for free.

www.europapark.de

W Heide-Parku nie brak także spokojniejszych atrakcji, jak przejażdżka statkiem wycieczkowym / There is no lack of calmer attractions, such as the pleasure boat trip

② HEIDE-PARK >> Raj dla adrenalinożerców oferuje szaloną zabawę na karuzelach, wodnych zjeżdżalniach i kolejkach górskich. W słowie „szalona” nie ma ani krzyż przesady, o czym świadczy Scream, największa na świecie wieża swobodnego spadku. Konstrukcja mierzy 103 m, a 40 osób, które jednocześnie mogą zająć na niej miejsca, spada z 71 m z prędkością 98 km/h. Prawdziwa próba odwagi jest dostępna dla wszystkich powyżej 10. roku życia i 130 cm wzrostu. Młodzi śmiałkowie (od 4 lat i 1 m wzrostu) mogą się przejechać ozdobioną barwnymi tote-mami Indiańską Kolejką. Tempo jazdy wynosi zaledwie 23 km/h, ale dla maluchów to także emocjonujące. Atrakcją zdecydowanie spokojniejszą jest podróż w Krainę Baśni. Odbywa się ją okrągły- mi łódkami płynącymi kanałem wśród bajkowych krajobrazów. 200-metrowa trasa prowadzi wśród kwiatów i trawy, w których są ukryte szklane pawilony. Odtworzono w nich najpiękniejsze sceny ze znanych baśni i legend, takich jak: Królewna Śnieżka czy Czerwony Kapturek. Postacie przywrócono do życia za pomocą elektronicznych tricków. Nad parkiem góruje Wieża Widokowa. Na świecie jest tylko kilka podobnych konstrukcji. Gdy goście zajmą w niej miejsca, wolno unosić się na wysokość 75 m i zaczyna się łagodnie obracać. W ten sposób można podziwiać panoramę Heide-Parku oraz pobliskiego regionu Pustaci Luneburskiej.

Heide-Park zlokalizowany jest przy autostradzie A7 (jazda Soltau-Ost). Połączenia kolejowe z Hamburga, Hannovera i Brema. Park zaaranżowany z myślą o rodzinnym wypoczynku. Najbardziej atrakcyjny 1-dniowy bilet rodzinny (dla 4 osób) kosztuje 89 EUR.

www.heide-park.de, www.heide-park.pl

② HEIDE-PARK >> Paradise for adrenaline addicts, offers crazy fun on roundabouts, water slides and roller coasters. The word 'crazy' was used here without an ounce of exaggeration, as 'Scream', the biggest free fall tower in the world fully justifies such wording. The structure is 103 m high, and the 40 people who can simultaneously take a seat on it, fall 71 m down at the speed of 98 km/h. The true test of bravery is available to all over 10 years of age and at least 130 cm tall. Younger daredevils (at least 4 years old and 100 cm tall) can take a ride on the Indian Roller Coaster decorated with colorful totems. The pace of the roller coaster is only 23 km/h but it is exciting for kids nevertheless. An attraction a lot calmer in nature is a journey on the Fairytale ride. It is carried out in round boats sailing down a canal surrounded by fairy tale scenery. The 200 m route leads amid flowers and grass, hiding glass pavilions. Inside, the most beautiful scenes from famous fairy tales and legends, such as the Snow White or Little Red Riding Hood, have been reconstructed. The characters were brought back to life by means of electronic tricks. Towering over the park is the Panorama Tower. There are only a few structures of this kind in the world. When the guest take their seats, it slowly soars to the height of 875 meters and starts to revolve gently. This way you can admire the Heide-Park panorama and the nearby Lüneburg Heath.

Heide-Park is located (Soltau Ost. exit). Train connection from Hamburg, Hannover and Bremen. The park was arranged with family leisure in mind. The most attractive 1 day family ticket (4 per.) costs 89 EUR.

www.heide-park.de, www.heide-park.pl

Fot.: arch. Heide-Park

Hansa-Park zaprasza dzieci na inspirowaną legendami przygodę / Hansa-Park invites children for a legend inspired adventure

③ HANSA-PARK >> Miejsce to nawiązuje do świetności i jedności europejskich miast współpracujących w ramach Hanzy. Co roku gospodarze zapraszają na inspirowaną legendami przygodę. Tegoroczną patronuje wąż-potwór morski Midgard. Pod tajemniczą nazwą kryje się kolejka górska (rusza 15 kwietnia 2011) zabierająca pasażerów do świata sag i legend wikingów. Przewodnikiem podróży (mogą do niej wsiadać dzieci mające więcej niż 1 m wzrostu) jest wieszcz i bazar z osady wikingów Haithabu. Wieszcz opowiada o morskich podrózach, potyczkach z norweskimi piratami, lądowaniu na mroźnej Grenlandii, a wreszcie o spotkaniu z potworem morskim z Midgarinem – mitycznej krainie starożytnych Germanów. Nie brakuje oczywiście innych atrakcji tak różnicowanych jak przejażdżka latającym rekinem, poszukiwanie złota, ślizgi na zjeżdżalni – z latarni morskiej wprost na „Dzikim Zachód” i park linowy ze specjalną trasą dla najmłodszych. Z Niedrigseilgarten mogą korzystać nawet trzyletnie dzieci (o ile mają więcej niż 1,1 m). Parkowym przebojem są kwiatowe ogrody (46 ha powierzchni) pełne europejskich i egzotycznych roślin. Ich wygląd zmienia się w zależności od pór roku. Przegląd wszelkich atrakcji można dokonać w ciągu 10 minut, korzystając z pociągu Hansa-Park-Express.

Hansa-Park mieści się w Sierksdorf nad Bałtykiem (land Szlezwik-Holsztyn). Dojazd z Hamburga, Kilonii oraz z Danii (Puttgarden) drogami A1 lub B76. Park jest czynny od 15 kwietnia do 23 października. Wstęp: osoby powyżej 15 lat – 30 EUR, dzieci i seniorzy – 24 EUR, dzieci (under 4 years) – darmowe wejście.

www.hansapark.de

Fot.: arch. Hansa-Park

③ HANSA-PARK >> This place refers back to the days of prosperity and unity of European cities cooperating within the Hanseatic League. Every year the hosts invite to take part in a legend inspired adventure. This year's patron is the monstrous Sea-Serpent of Midgard. Bearing its name is a roller coaster (launching on the 15th April 2011) taking its passengers into the world Viking sagas and legends. Guiding the tourists (children at least 1 m tall) is a bard and storyteller from the Viking village of Haithabu. Bard tells of sea voyages, skirmishes with Norwegian pirates, landing on the frozen Greenland, and eventually the encounter of the sea monster from Midgard – the mythical land of ancient Germans. There is no lack of other attractions, varying from rides on a flying shark, prospecting for gold, going down the water slide – from a lighthouse straight to the Wild West and a rope course with a route for the little ones. Niedrigseilgarten is available to even three-year-olds (as long as they are 110 cm tall). Flower Gardens (46 ha area) full of European and exotic plants are the park's hit attraction. Their appearance changes with the passing of seasons. An overview of all the attractions takes 10 minutes thanks to the Hansa-Park Express train.

Hansa-Park is situated in Sierksdorf on the Baltic coast (Schleswig-Holstein state). By car from Hamburg, Kiel and Denmark (Puttgarden) motorway A1 or B76. Park is open from 15th April till 23rd October. Admission fee: visitors aged over 15 - 30 EUR, children and seniors – 24 EUR, children (under 4 years) – free admission.

www.hansapark.de

Stadion piłkarski ułożony z klocków Lego w Legoland Deutschland / Football stadium constructed from Lego blocks in Legoland Deutschland

④ LEGOLAND DEUTSCHLAND >> Przygody

w świecie zbudowanym z klocków Lego rozgrywają się na obszarze równym 26 boiskom piłkarskim. Wydzielono osiem sektorów. Kolejki, urządzenia wodne i pokazy są tak dobrane, aby zainteresować gości w różnym wieku. Aranżacja i tematyka sektorów nawiązuje do najbardziej znanych kolekcji Lego, takich jak: Lego City, Knight's Kingdom i Pirates Land. Świat Przygody jest ukryty w dżungli pełnej dzikich zwierząt i potwówrów. W sekcji Lego X-treme wszystko porusza się szybko, tworząc pełne grozy sytuacje, a w sektorze Imagination jest miejsce na eksperymenty. W centralnej części wzniesiono z dbałością o szczegóły miniatuury europejskich miast.

W Minilandzie – świecie z perspektywy Guliwera zastosowano skalę 1:20. Zużyto ponad 25 mln klocków. Dla uzyskania większego realizmu ulice i domy wypełniono figurkami ludzi i zwierząt, modelami samochodów, statków, pociągów i samolotów, które mogą być przenoszone z miejsca na miejsce po naciśnięciu odpowiedniego przycisku. W czerwcu w Minilandzie pojawi się rekonstrukcja najbardziej pamiętnych scen z filmowej trylogii George Lucasa „Gwiezdne Wojny”. Postaci z klocków osiągają 2 m wysokości, dzięki czemu spotkamy się oko w oko z Lordem Vaderem, Obi-Wan Kenobim i Mistrzem Yodą, których – podobnie jak zastępy szturmowców Imperium – będzie można budzić do życia przyciskami.

Legoland Deutschland znajduje się w Günzburgu w Bawarii, w pobliżu autostrad E43 i E52 (na wschód od Ulm). Park jest czynny w sezonie letnim, tj. od 9 kwietnia do 6 listopada. 1-dniowy bilet rodzinny (dla 4 osób) – 99 EUR.

www.legoland.de

④ LEGOLAND DEUTSCHLAND >> Adventures

in the world constructed from Lego blocks take place in an area equal to 26 football pitches. It has been divided into 8 sectors. Rides, water installations and shows are selected in order to meet requirements of visitors of all ages. Sector arrangement and themes relate to the most well known Lego collections such as: Lego City, Knight's Kingdom and Pirates Land. Adventure World is hidden in a jungle full of wild animals and monsters. In the Lego X-treme section everything moves fast, creating terrifying situations, and the Imagination sector is place for experiments. In the central part miniature European cities were erected with attention to detail. In Miniland – a 1:20 scale was adopted showing the world as seen from Gulliver's perspective. Over 25 million blocks were used. To achieve a more life-like result, the streets and houses were filled with figures of people and animals, models of cars, trains and planes, which can be moved from one place to the other at the push of a button. In June, Miniland is going to house the reconstruction of the most famous memorable scenes from George Lucas's Star Wars film trilogy. Characters built from blocks will stand 2 m tall, allowing you to stand face to face with Lord Vader, Obi Wan Kenobi and Master Yoda, who just like in the case of Empire Stormtroopers will be brought to life at the touch of a button.

Legoland Deutschland is situated in Günzburg, Bavaria, near Motorways E43 and E52 (east of Ulm). Park is open in the summer season, from 9th April to 6th of November. Day family ticket (4 persons) – 99 EUR.

Fot.: arch. Legoland Deutschland

W Serengeti Park zwierzęta ogląda się na wyciągnięcie ręki / In Serengeti Park the animals are at your fingertips

⑤ SERENGETI PARK >> Niemiecka wersja słynnego

afrykańskiego parku jest największym ogrodem safari w Niemczech. Można go zwiedzać własnym samochodem lub parkowym busem. Na obszarze 200 ha żyje około 1500 gatunków egzotycznych zwierząt, pośród nich te największe i najgroźniejsze: nosorożce, hipopotamy, lwy... i te łagodne, jak wielblady i żyrafy, które ciekawie zaglądają do okien nadjeżdżających pojazdów. Atrakcją parku są kuriozalne białe lwy. Motywem wiodącym w pozostałych sektorach jest także egzotyczna przyroda. Park Przygody obejmuje urządzenia wspinaczkowe wkomponowane w otaczające lasy. W jednym z akwenów parku wodnego można pływać łódkami. W wydzielonej części są organizowane wodne safari. W innej usytuowane efektowne jeździalnie. W strefie „Świat małp” można się spotkać ze zwierzętami bez krat i ogrodzeń. Aby utrzymać „afrykański klimat”, zbudowano restaurację Zanzibar oferującą zdrową żywność.

⑤ SERENGETI PARK >> German version of the

African park is the largest safari park in Germany. It can be visited using your own car or a park bus. In the area of 200 ha live around 1500 species of exotic animals, amongst which are the largest and the most dangerous: rhinos, hippopotamus, lions... as well as those of a more kindly disposition, such as camels and giraffes. Bizarrely colored white lions are the park's attraction. Leitmotif of the remaining sectors is exotic nature too. Adventure Park includes climbing equipment integrated into surrounding forests. One of the water reservoirs allows for boating. In a separate part water safaris are held. Yet another is where impressive slides are. In the Monkey World you meet the animals without bars or fences. To maintain the 'African feel' Zanzibar restaurant offering healthy food was built.

Serengeti Park is located in Hodenhagen Lower Saxony (Niedersachsen). Park is open every day from 2nd of April till 30th of October. Admission fee – 25 EUR, children – 20 EUR, disabled people – 12 EUR, guide fee – 3,50 EUR.

www.serengeti-park.de, www.serengeti-park.com

Świat zabawy dla dużych i małych

Od lat specjalizujemy się w profesjonalnej, kompleksowej realizacji wyjazdów do parków rozrywki: zarówno dla klientów indywidualnych, jak i firm, rodzin i grup, niezależnie od ich wielkości.

Z naszą pomocą mogą odwiedzić Państwo:

- Disneyland Paris Resort, FRANCJA – okolice Paryża
- Erlebnispark Tripsdrill – NIEMCY – Cleeborn
- Europa-Park – NIEMCY – Rust
- Hansa-Park – NIEMCY – Sierksdorf
- Heide-Park Resort – NIEMCY – Soltau
- Legoland Billund – DANIA – Billund
- Legoland Deutschland – NIEMCY – Günzburg
- Parc Asterix – FRANCJA – okolice Paryża
- Phantasialand – NIEMCY – Brühl
- PortAventura – HISZPANIA v Tarragona
- Tropical Islands – NIEMCY – Krausnick
- Walt Disney World Resort – USA – Orlando/Floryda
- a także zlokalizowane w całej Europie zoo i aquaparki.

EUROREISEN

EUROREISEN Biuro Turystyczne Sp. z o.o.
ul. Krucza 46, 00-509 Warszawa
telefon: (00 48 22) 628 34 71, 628 34 72

The illustration features a woman with long blonde hair in a dark coat standing on a boat. A child is visible in the background. The scene is set against a colorful, abstract background with elements like a soccer ball, a map of Germany, and a bridge.

Przeżycie kulturalne. Tam pojadę!

Doświadczyć kultury całym sobą: czy to 125-lecie motoryzacji, 200 rocznica urodzin Liszta czy odkrywanie klasycznego Weimaru – Niemcy mają do zaoferowania bogatą historię i fascynującą kulturę. Odkryj kraj poetów i myślicieli. Wybierz się w podróż, która na długo pozostanie w Twojej pamięci.

Wakacje w Niemczech: www.germany.travel

Stół chłopski przygotowany do świąt / Peasant's table prepared for Easter

Wielkanoc poprzedzona okresem Wielkiego Postu jest najważniejszym świętem w Kościele katolickim. Czas wielkopostny rozpoczyna środa, zwaną Popielcem. Tego dnia w niektórych domach na Mazowszu posiłki ograniczały się do chleba i wody. W połowie Wielkiego Postu urządzano świnobicia. Mięso z uboju solono w beczkach, by przechować je do świąt.

MAGICZNA MOC PALMY >> W ostatnią niedzielę przed Wielkanocą, zwaną Palmową lub Kwietną, chłopi przybywali tłumnie do kościoła z palmami, które ksiądz święcił podczas nabożeństwa. Na Mazowszu Płockim palmy robiono z bazi, borówka, trzciny i bibuły. Gospodarze święcili dwie palmy. Jedną zatynali za obraz, drugą wkładali za belkę stropową w oborze, by chroniły zwierzęta przed chorobami. Palmą z obory wypędzano po raz pierwszy bydło na pastwiska, co miało je ustrzec przed wszelkim złem. Palma zza obrazu również miała magiczną moc. Zanim tam trafiła, dawano dzieciom do połknienia po jednej kotce bazi, co zapobiegało chorobom gardła. Podczas burzy wystawiano palmy w oknie, by bronili domu przed piorunami. Gdzieś wierzono, że stara palma spalona w piecu chlebowym zapewni dobre wypieki.

PRZYGOTOWANIA >> W ostatnim tygodniu przed Wielkanocą w dawnych mazowieckich chałupach robiono kaszanki, kiebasy, salcesony, zimne nóżki oraz gotowano szynki. Pieczono baby, które na koniec polewano lukrem, ciasta z makiem i serem, gotowano i ozdabiano jajka – wszystkiego jak najwięcej i jak najlepszej jakości. Na święta wielkanocne zmieniał się również wygląd wnętrz domu i obejścia. Dwa–trzy tygodnie przed świętami gospodynie z pomocą pozostałych domowników szorowały sprzęty, wymiatały z kątów wszelkie nieczystości i malowały ściany wapnem. Trzepał y też i wietrzyły odzież wierzchnią i pościel.

Easter preceded by period of Lent and is the most important holiday in the Catholic Church. Easter time starts on Wednesday, called Ash Wednesday. On this day in some Mazovian homes meals were limited only to bread and water. Halfway through Lent pigs were slaughtered. Their meat was later salted and kept in barrels to preserve it until Easter.

PALM'S MAGICAL POWER >> Last Sunday before Easter, called Palm Sunday or Flower Sunday, peasants gathered in crowds at the church bearing palms, later blessed by the priest during the service. In Mazovia, near Płock, palms were made from pussy willow with catkins, cowberry, cane and flimsy. Farmers took two palms to be blessed. One was later stuck behind a painting, the other tucked behind cowshed's ceiling beam to protect animals from diseases. It was also used to drive cattle to the pasture for the first time, thus protecting them from evil. The palm from behind the painting also possessed some magical power. Before it was put there, catkins removed from it were given to children to be swallowed in order to ward off any throat ailments. During storms the palm was set by the window to protect the house from lightning. In some regions it was believed, that an old palm burned in a bread oven would ensure that the pastries baked in it were all tasty.

PREPARATIONS >> In the last week before Easter, in the old cottages black pudding, sausages, brawn, trotters in jelly and cooked ham were being prepared. Baked were some traditional cakes were baked, covered with icing, cakes with poppy seeds and cheese, eggs were boiled and decorated. Emphasis was on both quantity and quality of the produce. Easter also brought about changes in the cottages' interiors

Ludowe symbole Wielkanocy / Folk Easter symbols

Mazowieckie pisanki / Mazovian Easter eggs

Konkurs na najładniejszą palmę / Contest for the most beautiful palm

Porządki na podwórzu kończyły się posypaniem białym piaskiem ścieżki prowadzącej do chaty. Na początku Wielkiego Tygodnia dekorowano izby: w oknach wisiały wycięte z bibuły, lśniące białą firanki. Półki kredensów i serwantek zdobiły serwetki, a przy okapach nad kuchniami powiewały bibułkowe fartuszki. U sufitu zwisały kolorowe pajaki z nawleczonej na nici słomek i bibuły.

ŚWIĘCONKA >> W Wielką Sobotę ksiądz świętował pokarmy. We wsiach, w których nie było kościoła, świętowanie odbywało się „po chałupach”. Gospodarze przewozili księdza z jednej wsi do drugiej. Gospodynies zostawiały jedzenie w jednej z najzamożniejszych chałup, po czym wracały do swoich zajęć. Na początku XIX w. świętowano wszystko, co miało się pojawić na stołach. Z upływem lat ilość świętowanego jadła malała, a w latach międzywojennych mieściła się w koszyku lub glinianej misie. Zawsze jednak dbano o jakość i wygląd pokarmów. Najważniejsze były: jajka, chleb, sól, biały ser, korzeń chrzanu na pąmiątkę męki Chrystusa, masło i mięso. Jaja najczęściej barwiono w wywarze z kory dębowej, łupin cebuli lub listków młodego żyta. Przed zanurzeniem w barwniku na skorupki nanoszono patyczkiem lub szpilką woskowe wzorki. Pokarm przeznaczony do świętowania wkładano do koszyka i nakrywano haftowaną płócienną serwetką.

DWA WYJĄTKOWE DNI >> O wschodzie słońca w Wielką Niedzielę gromadnie udawało się na rezygnację. Po powrocie do domu gospodarz wylewał na talerzyk trochę świętowanej wody i kropił podwórze, pole za stodołą, budynki, a na koniec zgromadzoną przy stole rodzinę. Wszyscy odmawiali krótką modlitwę, po czym dzielili się wielkanocnym jajkiem i spożywali świętowane. Do wieczora Wielkanoc spędzano w gronie rodzinnym. O północy zaś kawalerowie i żonaci mężczyźni rozpoczęli chodzenie „po wykupie”. Śpiewali pod oknami wielkanocne przyśpiewki. Gdy zostali wpuszczeni do domu, składali życzenia, za co byli częstowani jadem i kieliszkiem wódki. W poniedziałek od wczesnego ranka mali chłopcy uzbrojeni w naczynia z wodą odwiedzali domy we wsi. Zaczynali od chrzestnej,

and farmyards. Two - three weeks prior to Easter, housewives with the help of other household members scrubbed furniture, swept dirt from from corners and painted the walls with lime. Beat and aired clothes and bed linen.

Farmyard cleaning ended with strewing white sand on the path to the cottage. At the beginning of the Holy Week rooms were decorated: in the windows shining white flimsy curtains were hung. Cupboard and cabinet shelves were adorned with napkins. Flimsy pinafores fluttered hanging down cooker hoods. Colorful spiders, made from straws threaded on strings and flimsy, hung from the ceiling.

BLESSED EASTER FOOD >> On Holy Saturday the priest blessed foods. In villages, where there was no church, the blessing took place in individual households. Farmers carried the priest from village to village. Housewives left food in one of the most prosperous houses and returned to their chores. At the beginning of the XIX c. everything, that was supposed to appear on the table, was blessed. With the passing of time the quantity of blessed food decreased, and in the years between the World Wars, it fit into a basket or clay bowl. most important were: eggs, bread, salt, cottage cheese, horseradish root commemorating the torment of Christ, butter and meat. Eggs were usually dyed in the stock from oak bark, onion shells or new rye leaves. Before dipping in the dye, eggshells were covered in wax patterns using sticks or pins. Foods to be blessed were put into a basket and covered with an embroidered tablecloth.

TWO EXCEPTIONAL DAYS >> At Holy Sunday's sunrise people gathered to attend the resurrection. Upon returning home the householder spilled some blessed water onto a plate and sprinkled with it the farmyard, field behind the barn, buildings, and finally the family that had gathered at the table. Everyone said a short prayer and shared Easter eggs among themselves and ate the blessed food. Easter,

until the evening, was spent in the family circle. At midnight, bachelors and married men would start going round the village singing Easter songs. When they were allowed into a house, they offered them best wishes and were rewarded with food and a glass of vodka. On Monday, starting from early morning, young boys armed with bowls or pots filled with water, visited village houses. To start they visited the house of their godmothers, as there they could expect not only the usual cake and sausage, but some money as well. Older boys would lie in wait for girls round the corners of the huts or in the attics. Some, the prettiest, were kidnapped from their homes to be carried to a pond or dipped into a trough. Around midday all the villagers were pouring water on each other. Nobody paid any heed to the age or gender of the person being soaked. It was all about getting others wet without becoming wet yourself. It was until WW II that in East Mazovia Easter swings, called wozaka or siubienica, were a commonplace sight. Swinging on these wooden structures took place in an upright position in pairs, resulting in many falls. It was believed that anyone who tried his luck on the swing, would not suffer from a headache all year long. At Easter a popular game was 'gra w kręga'. Two neighboring villages participated in it. Using thick poles, players tried to get the massive wooden ring within borders of the opponents' village. Children played eggs.

ATTRACIONS AT THE MUSEUM >> On Palm Sunday at the Museum of Mazovian Countryside in Sierpc a service with a procession, and a contest for the prettiest palm will take place. 'Easter in Mazovia' exhibition will also be open to public viewing. In historical huts visitors will be able to see for themselves how meat and bread used to be prepared, and eggs were decorated. In two festively decorated chambers, two tables will be laid out - landlord's and peasant's. In addition, there will be no shortage of Easter roosters, maypoles and wooden 'dyngusówki' used for pouring water over others on Holy Monday.

Adres: Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, ul. G. Narutowicza 64

Dojazd: pociągiem lub autobusem

Czynne: cały rok **Bilety:** każda niedziela i święto od 1 maja do końca września: 15 zł (normalny), 10 zł (ulgowy), rodzinny (40 zł); pozostałe dni w roku: normalny/ulgowy/rodzinny – 12/7/ 30 zł

Address: Museum of the Mazovian , Countryside in Sierpc 64 G. Narutowicz Street
Getting there: by train or by bus

Open: al the year

Tickets: a normal/concession ticket – PLN 10/7, the remaining days: normal/discount/family ticket – PLN 12/7/30

www.mwmksansen.pl

Miasto rodu Szafranów

TOWN OF THE SZAFRANIEC FAMILY

W sąsiedztwie Włoszczowy leży niewielki Secemin. Nie brak tu ciekawych zabytków, a okoliczne lasy zachęcają do przejażdżek rowerowych i aktywnego wypoczynku nie tylko podczas weekendów.

In the proximity of Włoszczowa there lies small Secemin. It boasts interesting historic monuments, and the surrounding forests are a perfect place for cycling and recreation not only at weekends.

Zdjęcie: H. Sierl – fotolia.com, M. Włodarczyk

Elżbieta Wołoszyńska
Marek Wołoszyński

Obraz w kościele w Seceminie
Painting from the church in Secemin

Tak kiedyś wyglądał dwór w Seceminie
This is the way the manor house in Secemin used to look like

Fragment zabytkowego nagrobka
Fragment of an old tomb

Niespełna 15 km na południowy zachód od Włoszczowy leży niewielki Secemin. Historia niegdyśszego miasta sięga XIII w. Secemin powstał w miejscu, które łączy naturalne walory obronne wynikające z położenia wśród lasów i bagien z korzystnym usytuowaniem na skrzyżowaniu szlaków handlowych. Osada swoją nazwę zawdzięcza otaczającym ją niegdyś bagnom, zwanych przez miejscowych sece.

POWSTANIE I ROZWÓJ MIASTA >>

Pierwszy raz Secemin jest wymieniany w dokumencie pochodząącym z 1268 r. wspominającym o spotkaniu Bolesława Wstydliego z mnichem z klasztoru henrykowskiego. W 1395 r. Władysław Jagiełło nadał Secemin podstolemu krakowskiemu Piotrowi Szafranowi, który odegrał znaczącą rolę w doprowadzeniu do zaślubin Jagiełły z królową Jadwigą. Aż do początków XVII w. Secemin pozostawał własnością Szafranów, którzy wznieśli tu obronną warownię. Rozwój i znaczenie miasta zawdzięczało głównie tej rodzinie – właścicielom zamku w Pieskowej Skale.

W czasach reformacji właściciele Secemina przeszli na kalwinizm, a miasto było jednym z głównych ośrodków tego wyznania. Kościół zamiastiono w zbór. W latach 1554–1962 znajdowała się tu siedziba superintendenta zborów małopolskich. W 1556 r. w seceminskim zborze odbył się słynny synod, na którym Piotr z Goniądza wystąpił z zaprzeczeniem dogmatu Trójcy Świętej.

W synodzie uczestniczył m.in. Mikołaj Rej z Nagłowic. Na początku XVII w. miasto przeszło w ręce Dembińskich, a następnie Czarnockich, którzy w poł. XVIII w. na miejscu zniszczonej warowni wznieśli nowy, drewniany dwór. Ostatnimi właścicielami Secemina byli Lohmanowie, którzy w XIX w. gruntownie przebudowali dwór. Po II wojnie światowej zaczął on stopniowo popadać w ruinę, aż w końcu lat 70. został rozebrany, mimo sprzeciwu konserwatora zabytków. Jak wiele

miast w świętokrzyskim Secemin utracił prawa miejskie w 1869 r., była to kara za wspieranie powstania styczniowego.

Less than 15 km to the south-west of Włoszczowa there lies small Secemin. The history of the today's town dates back to the 13th century. Secemin was established in the place which was easy to defend owing to its location among forests and marshes and conveniently situated at the intersection of trade routes. The settlement owes its name to the marshes that used to surround it in the past, which were called by the locals sece.

THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE TOWN >>

For the first time Secemin was mentioned in the document from 1268, which refers to the meeting of Bolesław the Shy with a monk from the Henryków monastery. In 1395 Władysław Jagiełło gave Secemin to Podstoli Piotr Szafraniec from Cracow, who played an important role in arranging the marriage of Jagiełło and Queen Jadwiga. Until the beginning of the 17th century Secemin was the property of the Szafraniec family, who built a fortress here. The town owed its development and significance mostly to these owners of the castle in Pieskowa Skała.

In the times of the Reformation, the owners of Secemin converted into Calvinism, and the town became one of the major centers of this denomination. A Catholic church was turned into a Calvinist one. In the years 1554–1962 the town was the seat of the superintendent of Calvinist churches in the Małopolska region. In 1556 the Calvinist church in Secemin held the famous council during which Piotr of Godziadz negated the doctrine of the Holy Trinity. Another participant of the council was, among others, Mikołaj Rej of Nagłowice.

At the beginning of the 17th century the town was taken over by the Dembiński family, and then the Czarnocki family, who in the middle of the 18th century erected a new wooden manor house in the place of the destroyed fortress. The last owners of Secemin were the Lohman family, who in the 19th century entirely rebuilt the house. After World War II the building gradually started to fall into ruin and finally in the 1970s it was demolished despite the protests of a monuments conservator. Like many towns in the Świętokrzyskie region it lost its municipal rights in 1869, which was the punishment for supporting the January Uprising. Its municipal past is reflected in its old spatial layout. Six streets run from a central, quadrilateral market place.

HOSTORIC MONUMENTS AND MUSEUMS >> The most precious historic monument is the Church of St. Catherine and St. John the Evangelist, which was funded by Piotr Szafraniec and consecrated in 1402. Inside the building you can see old epitaphs (17–19th century). There is a church porch adjoining the southern wall of the temple, above

Wspomnieniem miejskiej przeszłości Secemina jest częściowo zachowany dawny układ przestrzenny. Z centralnie usypanego dużego, czworobocznego rynku wybiega sześć ulic.

ZABYTKI I MUZEA >> Najcenniejszym zabytkiem jest konsekrowany w 1402 r. kościół św. Katarzyny i św. Jana Ewangelisty ufundowany przez Piotra Szafrańca. We wnętrzu zachowały się zabytkowe epitafia (XVII–XIX w.). Od południa do świątyni przylega kruchta, nad nią kiedyś znajdowało się mieszkanie ministra kalwińskiego. W zewnętrznej ścianie kruchty wmurowano fragment kamiennego nagrobka z 2 poł. XVI w. z wyobrażeniem miecza i dwóch rękawic rycerskich. W północnej ścianie kościoła widać ślady po zamurowanych drzwiach, którymi według tradycji do zboru wjeżdżała na koniu Stanisław Szafraniec. Na zewnętrznych ścianach kościoła są widoczne liczne okrągłe wgłębienia, będące śladem rytualnego rozpalania ognia z użyciem świdra ogniomowego. XVII-wieczny ołtarz główny zdobi obraz Matki Bożej Królowej Korony Polskiej. Po prawej stronie ołtarza znajduje się jedyna zachowana w kościele katolickim w Polsce tablica epitafijna ministra zboru ariańskiego Grzegorza Brocha z 1601 r.

Nieopodal świątyni, wśród pozostałości parku dworskiego, wznoси się sztucznie usypany kopiec. To na nim zbudowano warownię Szafrańców, a następnie dworek. Przeprowadzone prace wykopaliskowe odsłoniły m.in. fragmenty masywnych kamiennych murów warowni oraz resztki ceramiki z późnego średniowiecza. Podczas spaceru po parku dworskim uwagę zwracają wspaniałe drzewa, niektóre okazy liczą nawet 150 lat.

W izbie tradycji znajdującej się w budynku zespołu szkół mieści się niewielkie muzeum etnograficzno-historyczne. Wśród eksponatów znajdują się narzędzia gospodarcze, elementy wyposażenia domu, malarstwo ludowe, pamiątki z okresu II wojny światowej. Nie mniej bogate zbiory sprzętów gospodarczych, narzędzi i urządzeń rzemieślniczych zgromadzono w prywatnym muzeum państwa Krzysztofików (ul. Kolejowa 9).

Przez Secemin przebiega żółty szlak rowerowy „Miejsca mocy”. Blisko 600-kilometrowa trasa tworzy zamkniętą pętlę i łączy najważniejsze miejsca kultu religijnego i obiekty sakralne w województwie świętokrzyskim. Okoliczne lasy przyciągają grzybiarzy i zwolenników aktywnego wypoczynku na łonie natury.

Dojazd: kolej do stacji Włoszczowa i z rynku busem lub PKS do Secemina.
Samochodem: drogą krajową 786 albo z Włoszczowej, albo z Koniecpola, lub 795 ze Szczekocin

Getting there: by train to Włoszczowa and from the market square by minibus or bus to Secemin.
By car: national road 786 or from Włoszczowa or Koniecpol, or national road 795 from Szczekociny

www.lgd-region-wloszczowa.pl

Kościół św. Katarzyny i św. Jana Ewangelisty
Church of St. Catherine and St. John the Evangelist

which a Calvinist minister used to live. The exterior wall of the porch has an embedded fragment of a stone tomb from the second half of the 16th century representing a sword and two gauntlets. On the northern wall of the church you can see the outline of a bricked-up door through which, by tradition, Stanisław Szafraniec would ride on a horse. On the exterior walls of the building there are hollows left after ritual fire setting by means of a bow drill. The 17th-century main altar is decorated with the painting of the Mother of God, the Queen of the Polish Crown. To the right of the altar you will find the only epitaph tablet in Poland honouring the minister of the Arian Catholic Church Grzegorz Broch from 1601.

Near the church, among the remains of the park surrounding the mansion house, there is an artificial mound. It is on that mound that the fortress and then the house of the Szafraniec family was built. Excavation works have led to unearthing, among others, the fragments of huge stone walls of the fortress and the remains of pottery from the late Middle Ages. During a walk in the park your attention will be drawn to magnificent trees some of them are even 150 years old. The chamber of tradition in the building of the local school complex boasts a small ethnographic and historic museum. Its exhibits include, among others, farming tools, furnishings, folk paintings, memorabilia from World War II. An equally rich collection of farming tools, utensils and crafting equipment is to be found in the private

museum of Mr. and Mrs. Krzysztofik (9 Kolejowa Street). Secemin is crossed by the yellow bicycle route called "The Places of Power." This almost 600-kilometer route forms a loop and links the most important places of religious cult, sanctuaries and other sacred places in the Świętokrzyskie region. The nearby forests attract mushroom pickers and the lovers of recreation in the open outdoors.

Foto: A. Siedzik

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Muzeum Pisanki w Ciechanowcu (Podlaskie)

Muzeum Pisanki funkcjonuje w obrębie Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka w Ciechanowcu – w odległości 140 km od Warszawy, na trasie turystycznej do Białowieży. W ekspozycji stałej znajduje się ponad 1800 pisanek z całego świata, ofiarowanych Muzeum przez prof. Irenę Stasiewicz-Jasiukową i Jerzego Jasiuka z Warszawy. Na uwagę zasługują również inne ekspozycje stałe Muzeum Rolnictwa, m.in.: Muzeum Weterynarii, Muzeum Chleba, Muzeum Leśne, Ogród Botaniczny Roślin Leczniczych, wnętrza pałacowe, kolekcja zabytkowych maszyn i ciagników rolniczych oraz Skansen Mazowiecko-Podlaski.

Muzeum Rolnictwa im. ks. Kluka, ul. Pałacowa 5, 18-230 Ciechanowiec
e-mail: muzeum.rol@wp.pl, www.muzeumrolnictwa.pl

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓŁNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

„Warmia i Mazury regionem zjednoczonej Europy”.

**Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
zaprasza do udziału w konkursie**

„PAMIĄTKA REGIONU WARMII I MAZUR”

NAGRODY: I miejsce – 5.000,-zł; II miejsce – 3.000,-zł; III miejsce – 2.000,-zł

Termin nadsyłania prac konkursowych upływa **30 czerwca 2011 r.**

Regulamin konkursu i karta zgłoszenia znajdują się na stronie: www.wrota.warmia.mazury.pl, w zakładce TURYSTYKA.

Projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 oraz z budżetu samorządu województwa warmińsko-mazurskiego.

Na spotkanie z tygrysami

MEET TIGERS

Paweł Wroński

Pod drzewem
w bambusowych
zaroślach leży dziki kot.
Chakradhara.
Niedawno wyznaczył
swoje łowieckie
terytorium.

Under a tree among
bamboos there lies
a wild cat.
Chakradhara.
It has recently marked
its hunting ground.

Przesiadka z jeepa na słonia, na grzbiecie którego wyruszam na spotkanie z tygrysem / From the jeep to the back of the elephant, on which I set out to meet a tiger

Strażnik zatrzymał wielkie zwierzę, aby gałęzie nie przeszkadziły w podziwianiu oddalonego o 10 m drapieżnika. Dwuletni tygrys, dorastający wieku męskiego, wypoczywa w cieniu. Słoń nie zaatakuje tygrysa. Po co? Tygrys nie zaatakuje słonia, bo wie, że nie ma szans. Słoń i siedzący na jego grzbiecie ludzie zlewają się kocurowi w jedną całość. Nic mi więc nie grozi, a jednak emocje nie opuszczają. Tygrys unosi głowę i stoi czujny; w nim spotkanie też wyzwala adrenaliny.

PRĘGOWANY MAHARADŻA >> Wszystko dzieje się na zboczu zalesionego pagórka. W Bandhavgarh, w prowincji Madhya Pradesh w centralnych Indiach. Niby w sercu dżungli, a tygrys przytrzymuje łapą... worek ze słomą. – Zwędził go słoniom – śmieje się strażnik. – I przytargał w ulubione miejsce. Pierwsze w życiu własne miejsce, gdyż w wieku dwóch lat samce opuszczają rodzinę. Samice pozostają z matką pół roku dłużej. „Mój” tygrys ma dwie siostry i brata. Rodzeństwo, podobnie jak ich matka, jest nazywane Chakradhara, od łąki u stóp wzgórza wyznaczającego terytorium, na którym polują. W Parku Narodowym Bandhavgarh, w strefie dostępnej dla turystów, żyje kilka matek z potomstwem. Każda grupa przebywa w swoim rewirze łowieckim. Tylko stare samce trzymają się osobno i chodzą własnymi ścieżkami. W granicach parku (105 km kw. i 300 km kw. otuliny) żyje ponad 20 pasiastych drapieżników. Ogółem w 25 parkach narodowych Indii jest ich około 1600, co świadczy o powodzeniu 40-letnich zabiegów zmierzających do odtworzenia ginącego gatunku (Project Tiger).

The guard stopped the huge animal so that branches did not prevent us from admiring the predator, which was 10 meters away. The two-year-old tiger, who is about to turn into an adult male, rests in the shade. The elephant will not attack the tiger. What for? The tiger will not attack the elephant because it knows that it has no chance to win. The elephant and the persons sitting on its back merge into one before the cat's eyes. So I am safe, but still overwhelmed by emotions. The tiger rises its head and stands alert; this meeting gives it an adrenaline rush as well.

STRIPED MAHARAJA >> Everything takes place on the slope of a forested hill. In Bandhavgarh, in the province of Madhya Pradesh in central India. It may be the heart of the jungle, but the tiger's paw lies on ...a bag of straw. "It stole it from the elephants," the guard laughs. "And dragged it to its favourite place." This is its very first own place, since at the age of two males leave their family. Females stay with their mother half a year longer. "My tiger" has two sisters and a brother. The siblings, like their mother, are called Chakradhara after the meadow at the foot of the hill marking the area where they hunt. The part of the National Park of Bandhavgarh that is accessible to tourists is inhabited by several females with offspring. Each group stays within its hunting ground. Only old males keep to themselves and stay independent. In the park (105 sq m plus 300 sq m of a buffer zone) there are over twenty striped predators. In general, in 25 national parks in India there live approx. 1600 tigers, which proves that the efforts to preserve this endangered species, which have lasted for 40 years (Project Tiger), are successful.

Bandhavgarh used to be the hunting ground of the maharaja of

Fot. P. Wolski(2)

Jeleń aksis w parku Bandhavgarh / Axis deer in the Bandhavgarh Park

Rewa. In the centre of the park there is an ancient fort, devastated palaces and temples. Imposing stone Vishnu sleeps at the foot of a hill. The god, which is cut from red sandstone, put his head on a lotus flower, while the world he created goes round in the eternal cycle of life and death. The fate of the tigers from Bandhavgarh is a part of this cycle. Hunting rulers killed as many as hundreds of predators even as late as in the 20th century and their trophies decorated palace chambers. The record is said to have been broken by maharaja Venhant Roman Singh, who in 1914 hunted down 111 animals. In 1951 his descendant Martand Singh caught a white tiger, the last white tiger enjoying its freedom to be seen in India. He called it Mohan and started to crossbreed it with yellow tigers (all white tigers descend from Mohan now). Then maharaja of Rewa gave Bandhavgarh to the state and the government turned it into a national park – one of several tiger dens in India.

FROM THE BACK OF THE ELEPHANT >> At the gate of the park one guard gets into each jeep. He ensures that regulations are complied with and helps the guide to track down tigers. The employees of the park know the habits of the animals they observe everyday. They even recognize which tiger they deal with. However, the key role in this search is played by the guards on elephants. Once they notice fresh tracks, they begin to watch bushes. When they manage to spot a tiger, they give a signal. Leaving the clouds of dust behind, the jeeps drive fast to the place indicated. You do not know how long the tiger will stay there. Besides, those arriving first will have a better view, and the customers will surely appreciate their zeal by giving high tips, which usually significantly exceed the workers' wages.

Jeszcze za mały, aby opuścić rodzinę / Too small to leave its family

Na grzbiecie słonia jest bezpiecznie / It is safe on the back of the elephant

kto będzie pierwszy, ten się lepiej ustawi, a klienci z pewnością docenią gorliwość, nie szczędząc napiwków, które zazwyczaj znacznie przekraczają honorarium pracownika.

RODZINA CHAKRADHARY >> Pod pagórkiem Chakradhary stoi osiem jeepów – wszystkie, jakie rankiem wjechały do parku. Pojawiły się też trzy słonie. Chętni mogli na nie wsiadać, by podejść do drapieżnika. W ten sposób znalazłem się blisko tygrysa.

Nigdy nie wiadomo, jak długo potrwa spotkanie oko w oko. Nasze się skończyło, gdy słoń się poślizgnął, a potaciwszy gałęzie, narobił hałasu. Tygrys się błyskawicznie poderwał, wyprężył, fuknął w naszym kierunku i zniknął w zaroślach. Oczekującym turystom zawieźliśmy złą wiadomość.

W ciągu dwóch dni obejrzałem całą rodzinę. Najpierw młode Chakradhary, które spotkały jeżowziera. Z drogi widziałem jedynie wystające zza bambusowego pnia nastroszone kolce. Tygrysy podchodziły i trały je łapami, usiłując zmusić ofiarę do ucieczki. Jeżowzierz podczas biegu składa kolce i wtedy drapieżnicy mają szanse. Jednak jeżowzierz nie dawał się sprowokować. Tkwiał uparcie pod drzewem. Najpierw tygrysy rozłożyły się obok i tylko co pewien czas któryś próbował szczęścia. Potem po prostu sobie poszły. Tego samego dnia po południu, na łąkach widziałem ich matkę. Wypoczywała wśród traw. Dru-

CHAKRADHARA'S FAMILY >> At the foot of Chakradhara's hill there are eight jeeps – all the vehicles that entered the park in the morning. There are also three elephants. Willing tourists could get on them to approach the predator. This is how I found myself close to the tiger. You never know how long this face-to-face encounter will last. Ours ended when the elephant slipped and made some noise when brushing against branches. The tiger immediately leaped up, flexed its muscles, snorted in our direction and disappeared in bushes. We conveyed this bad message to other waiting tourists. Within just two days I saw the whole family. First Chakradhara's cubs, who had come across a porcupine. From the road I saw only its erect spines protruding from behind a tree. The tigers approached it and hit it with their paws, trying to force their victim to escape. The spines of a running porcupine become flat again, which is the only chance for predators. However, the porcupine did not let the cubs provoke it. It stubbornly stayed under the tree. At first, the tigers lied down beside it and from time to time one of them tried its luck. Then they simply walked away. That day in the afternoon I saw their mother. It relaxed among grass. The following day I found myself close to a tiger. On the back on an elephant again. Once I was even close enough to portray it. Another time the elephant walked parallel to a predator creeping towards a deer. There is plenty of deer in Bandhavgarh. And their fear is an important indication. It is an unmistakable signal that there is a tiger somewhere around; and sometimes it may be a leopard. Owing to this abundance of game, tigers are never hungry and their fur shines brilliantly. It is said that during one meal a tiger may eat as much as 30 kilograms of meat. However, it does not hunt everyday and it is not always successful. During our meeting, Chakradhara did not catch anything. The deer escaped. A hunting tiger is really impressive. It freezes with its eyes fixed on its victim. And it is only its flexed muscles that prove its readiness to attack, while its flared nostrils show tension.

FAREWELL >> Before dusk, the jeeps head towards the gates of the park. Nobody is late – otherwise the guards may be fined or even deprived of their license. That day Chakradhara's sister came to up the road before the cars and started to walk down the route. The tourists grew excited and so did the drivers. They came as close to it as possible, trying to overtake other vehicles. Just to find themselves at the beginning of this motorcade. It was nosier and nosier, and the female tiger, which had been calm at first, turned round growling with increasing hostility. It is said that several years earlier under similar circumstances, a tiger had grabbed a tourist leaning out of a jeep by the arm. A guard had chased the animal away by shouting and nothing bad had happened. Fortunately, our tiger did not show any hostile intentions. It even seemed to slowly get used the presence of the excited people. Finally, it stopped. It looked at us with pride and... left to her den with dignity.

giego dnia dwa razy znalazłem się blisko tygrysa. Zawsze na słoniu. Raz nawet tak blisko, że można go było sportretować. Za drugim, słoń szedł równolegle do drapieżnika skradającego się w kierunku jelenia. Przedstawicieli tego gatunku jest mnóstwo w Bandhavgarh. A ich niepokój jest ważną wskazówką. To nieomylny znak, że gdzieś w pobliżu czai się tygrys, choć czasami może to być lampart. Z powodu obfitości zwierzyny kocury są najedzone, a ich futro lśni wspaniale. Podobno podczas jednego posiłku tygrys może zjeść nawet 30 kg mięsa. Nie poluje jednak codziennie i nie za każdym razem z sukcesem. Podczas naszego spotkania Chakradhara nic nie upolowała. Jeleń uciekł. Polujący kocur robi wrzenie. Zastyga wpatrzony w ofiarę. Tylko naprężone mięśnie świadczą o gotowości do skoku, a rozszerzające się nozdrza zdradzają napięcie.

POŻEGNANIE >> Przed zmierzchem jeepy zmierzają do bram parku. Nikt się nie spóźnia, bo za to pracownikom parku grożą grzywny, a nawet utrata licencji. Tego dnia siostra Chakradhary wyszła na drogę przed samochodami i szła traktem. Turystów ogarnęło podniecenie, które udzieliło się kierowcom. Podjeżdżali jak najbliżej, starając się na wąskiej drodze wymieniać inne pojazdy, aby tylko znaleźć się z przodu kawalkady. Hałał się potęgował, a spokojna z początku tygryscica, odwracała się, pomrukując coraz groźniej.

Podobno przed kilku laty w trakcie podobnego zamieszania tygrys chwycił za ramię wychylającego się z jeepa turystę. Strażnicy odpędziли zwierzę krzykiem i nic się nie stało. Na szczęście nasza tygryscica nie wykazywała agresywnych zamiarów. Wydała się nawet powoli oswajać z obecnością podnieconych ludzi. W końcu przystanęła. Rzuciła za siebie dumne spojrzenie... i odeszła dostoju do matecznika.

Dojazd: do Kalkuty lub Delhi samolotami Lufthansy (www.dlh.de); dalej lokalnymi liniami lotniczymi do Jabalpuru (stąd 4 godz. jazdy samochodem) lub do Khajuraho (6–7 godz. jazdy samochodem). Przelot z Delhi lub Kalkuty kosztuje 100–130 USD od osoby. Najbliższa stacja kolejowa w Umarii (35 km). Z ww. miejscowości kursują autobusy. Można też wynająć samochód – ze względu na specyfikę ruchu drogowego – najlepiej z kierowcą.

Wiza: ważna miesiąc jest bezpłatna (www.indianembassy.pl)

Waluta: rupia (INR); 1 PLN = 16 INR

Noclegi: najdogodniej u bram parku w Tala (tam również wynajem przewodników). Jest tam kilkanaście lodgerów o różnym standardzie; polecam Mogli Jungle Resorts (www.mogliresorts.com).

Warto wiedzieć: z Amberem Sharma, przewodnikiem pracującym przy Project Tiger, znakomicie podgląda się drapieżniki (ambersharma80@gmail.com)

Fot. P. Wroński

Biały tygrys / White tiger

Getting there: to Calcutta or Delhi with Lufthansa (www.dlh.de, then with local airlines to Jabalpur (and then 4 hours by car) or to Khajuraho (6–7 hours by car). A flight from Delhi or Calcutta costs USD 100–130 per person. The closest railway station is in Umaria (35 km). There are buses running from these places. You can also rent a car – since traffic is very specific – preferably with a driver.

Visa: a one-month visa is free (www.indianembassy.pl)

Currency: rupee (INR); PLN 1 = INR 16

Accommodation: most convenient accommodation facilities are to be found at the gates to the park in Tala (you can also hire a guide there). There are several lodges of various standard there; I recommend Mogli Jungle Resorts (www.mogliresorts.com).

Worth to know: It is really enjoyable to observe tigers with Amher Sharma, a guide working for Project Tiger (ambersharma80@gmail.com).

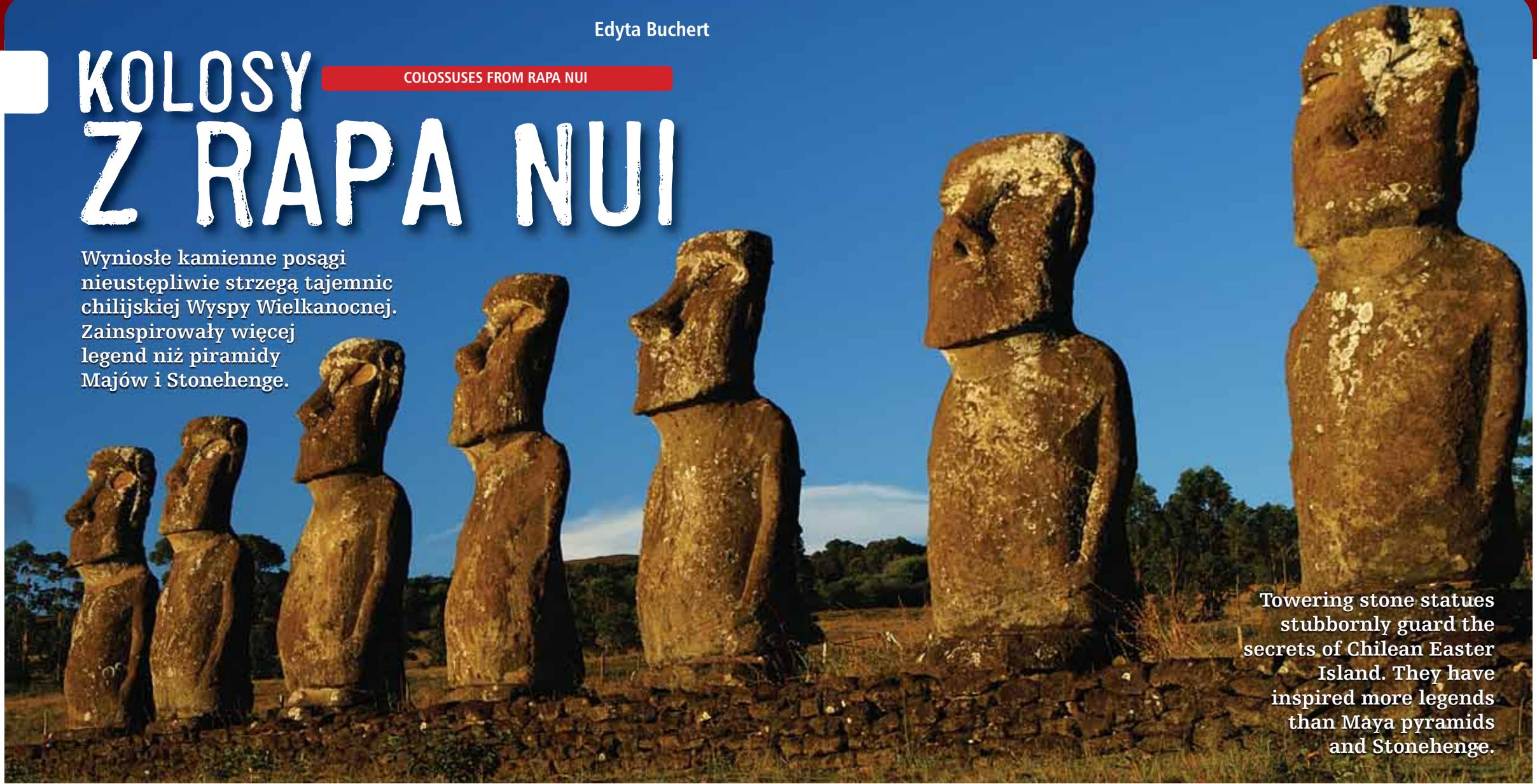
www.bandhavgarhnationalpark.com; <http://projecttiger.nic.in>

KOŁOSY Z RAPA NUI

COLOSSUSES FROM RAPA NUI

Edyta Buchert

Wyniosłe kamienne posągi nieustępnie strzegą tajemnic chilijskiej Wyspy Wielkanocnej. Zainspirowały więcej legend niż piramidy Majów i Stonehenge.

Z Hanga Roa, jedynego miasta na wyspie, odbiera mnie Madia – właścicielka pensjonatu, w którym przez kilka tygodni będę mieszkać. Kobieta, jak nakazuje polinezyjski zwyczaj witania gości, zarzuca mi na szyję sznur kwiatów. Zapach tropikalnych girland i ciepły uścisk gospodyni wprawiają mnie w doskonały nastrój. „Ahoj przygodo” – myślę w duchu i wrzucam plecak na pakę pikapa. Z zaciekaniem oglądam osadę parterowych domków ukrytych wśród tropikalnej roślinności. Po kilku przecinających ją drogach wolno suną samochody, bo niby dokąd miałyby się spieszyc. Ulicami spacerują dziewczyny z kwiatami zasuniętymi za uszy, w restauracjach turysti sącą kolorowe drinki i zajadają się homarami. Całkiem nieźle jak na początek.

From Hanga Roa, the only town on the island, I am picked up by Madia – the owner of the guest house where I am to stay for several weeks. The woman, according to the Polynesian custom of greeting one's guests, hangs a wreath of flowers around my neck. The smell of tropical garlands and the warm embrace of my hostess put me into an excellent mood. "Adventure! Here I am," I think and throw my backpack into the bed of the pickup truck. I watch the settlement of one-storey houses hidden among tropical plants with curiosity. On several roads crossing the town there are cars driving slowly. Why should they be in a hurry? Girls with flowers behind their ears walk down the streets, tourists sip colourful drinks and eat lobsters at restaurants.

Foto: E. Buchert

A przecież wszystko, co najlepsze przede mną. Niedługo potem jeszcze w samym mieście moim oczom ukazują się pierwsze kamienne posągi. Największe kolosy mają 30 m i ważą setki ton, najmniejsze mierzą około dwóch metrów. Miejscowi nazwują je *moai*. Na myśl, że za chwilę przyjrzę im się z bliska, przeszywa mnie dreszcz emocji.

PUNKT NA OCEANIE >> Wyspa Wielkanocna ma zaledwie 15 km długości i 21 km szerokości, jest jednym z najbardziej odizolowanych miejsc na ziemi. Od stałego lądu, czyli zachodniego wybrzeża Chile, dzieli ją aż 3800 km, zaś od najbliższej położonej, małej wysepki Pitcairn 2000 km. Na ma-

The beginning is not too bad. And the best things are still in store for me. Soon afterwards, I can see the first stone statues. The biggest colossuses are 30 meters high and weigh several hundred tons, while the smallest reach approx. 2 meters. The locals call them moai. I tremble with emotion at the mere thought that I will be able to look at them at close range.

A DOT ON THE OCEAN >> Easter Island is only 15 km long and 21 km wide and it is one of the most isolated places on the Earth. It is situated as many as 3 800 km from the mainland, i.e. the western coast of Chile, and 2 000 km from the nearest tiny islet of Pitcairn.

Towering stone statues stubbornly guard the secrets of Chilean Easter Island. They have inspired more legends than Maya pyramids and Stonehenge.

Ahu Tongariki – najlepiej zachowane posągi na wyspie / Ahu Tongariki – the best-preserved statues on the island

pie świata wygląda niczym punkcik na tle bezkresnego błękitu Oceanu Spokojnego. Aż dziw, w jaki sposób w IX w. n.e. dotarli tu polinezyjscy żeglarze. Pod dowództwem króla Hotu Matua przybili na wyspę z archipelagu Markizów, pokonując prawie cztery tysiące kilometrów.

Skrawek lądu, który można okrążyć rowerem w ciągu jednego dnia, został odkryty dla Europy w 1722 r. przez Holendrów, dokładnie w niedzielę wielkanocną i prawdopodobnie stąd pochodzi jego nazwa. Gdy mówię Easter Island, Madia wykrzywia się jednak z niezadowoleniem i wyjaśnia, że miejscowi nie lubią tej nazwy. Uważają bowiem, że została narzucona przez „conti”, czyli mieszkańców kontynentu. Autochtoni wolą dawną nazwę Rapa Nui („trójkąt”), nadaną przez tahitańskich żeglarzy na początku lat 60. XIX w. Do naszej dyskusji dołącza matka właścicielski pensjonatu i zamkija ją jednoznacznym stwierdzeniem, że wyspa nazywa się Te Pito o Te Henua, czyli „Pępek Świata”. Nikt z nas nie śmie temu zaprzeczyć.

TAJEMNICE MOAI >> Na wyspie jest w sumie ponad 900 moai. Jedne stoją dumnie nad brzegiem oceanu na platformach-ołtarzach, zwanych *ahu* (od polinezyjskiego słowa „spiętrzać/ składać”). Inne przewrócone przez nieznane siły skrywają ciała w ziemi. Jeszcze inne, do połowy zakopane, wystawiają głowy, dając świadectwo fascynującej historii wyspy. Dla Rapanujczyków są święte. Turystom nie wolno ich niszczyć, wchodzić na nie ani dorykać. Do wielu nie można nawet się zbliżać.

On the map of the world it looks like a dot against the background of the infinite blue of the Pacific Ocean. It is wonder that in the 9th century AD Polynesian sailors managed to get here. Under the command of King Hotu Matua, they came to the island from the Marquesas archipelago after covering the distance of over 4 thousand kilometres.

This piece of land, around which you can go by bike within just one day, was discovered for Europe in 1722 by the Dutch on Easter Sunday and probably this is where its name comes from. When I say Easter Island, Madia frowns with displeasure and explains that the locals do not like it. Because they think it was imposed by “conti,” i.e. the inhabitants of the continent. The natives prefer the old name Rapa Nui (a triangle) given to it by Tahiti sailors at the beginning of the 1960s. The mother of the owner of the guest house joins our conversation and concludes it by staying that the island is called Te Pito o Te Henua, i.e. “The Navel of the World.” Nobody dares to disagree.

SECRETS OF MOAI >> There are over 900 moai on the island. They stand proudly by the seashore on the ceremonial platforms called *ahu* (from the Polynesian word meaning “to pile up”). The bodies of others, which were topped down by some unknown forces, are hidden in the ground. Still others, half buried, stick out their heads testifying to the island's fascinating history. For the inhabitants of Rapa Nui they are sacred. Tourists may not destroy them, climb up on them nor touch them. There are many statues you may not even approach.

Foto: E. Bieleń

Kwiaty za uchem i uśmiech to cenne ozdoby kobiet
Flowers behind their ears and a smile are women's jewels

Bajkowa plaża Anakena / Wonderful beach of Anakena

Najdłuższa platforma z najlepiej zachowanymi posągami znajduje się w nadmorskiej Ahu Tongariki. Piętnastu potężnych mężczyzn mierzących 10–20 m patrzy na wulkan Rano Raraku, z którego skały zostali wyrzeźbieni. Na zboczach wulkanu znajduje się kamieniołom, w nim właśnie powstawały kolosy. Wszyscy są zwrócieni twarzami do wyspy, za plecami mają Pacyfik. Nie mniej ciekawa grupa kolosów wyrasta w głębi lądu w Ahu A Kivi. Znajduje się „Siedmioma odkrywcami” (zdjęcie na str. 44–45). Są nieco niżsi od nadmorskich braci i w przeciwieństwie do nich stoją twarzami w stronę morza. Za ich plecami wyrasta góra Terevaka, u stóp rozciąga się pole lawowe Roiho. Według legendy odkrywcy stanowili zwiad lub straż przyboczny króla Hotu Matua. Ich zadaniem było chronić wyspę przed wrogami nadciągającymi od strony morza. Niektórzy *moai* mają na głowach *pukao*, kamienne ozdoby przypominające ogromne kapelusze. Jak się okazuje, *pukao* miały symbolizować wymyślne polinezyjski kok pleciony z długimi włosami. Wykonane zostały w kraterze wulkanu Puna Pau z czerwonej wulkanicznej lawy. Ważące kilka ton „fryzury” rozbudzają wyobraźnię badaczy i archeologów. W jaki sposób udało się je zainstalować na głowach kamiennych olbrzymów bez użycia dźwigu? Istnieje wiele hipotez, pewności jednak nie ma.

DWA KLANY >> Przyglądając się kamiennym posągom, odnoszę wrażenie, że przedstawiają tę samą osobę. Wszystkie mają podłużną twarz, niskie czoło, szpiczaste podbródkie, wąskie usta, długie uszy (wyjątkiem kilku), ręce zaplecione na wydatnym brzuchu i brakuje im nóg. Kogo przedstawiają? Dla kogo były budowane? Wiele z tych pytań, mimo długoletnich badań, nadal pozostaje bez odpowiedzi. Niemieccy archeologowie, którzy zatrzymali się w tym samym pensjonacie co ja, opowiadają wieczorami o badaniach i wcześniejszych hipotezach. Twierdzą, że moai nie są figurami jednej osoby, lecz przedstawiają zmarłych przodków klanu „długouchych”. Potomkowie króla Hotu Matua i jego dworzan nosili ciężkie kolczyki, które

The longest ceremonial platform with the best-preserved statues is in seaside Ahu Tongariki. Fifteen huge males, who are 10-20 meters high, look at the volcano of Rano Raraku, whose rocks were used to build them. On the slope of the volcano there is a quarry – this is where the huge statues were made. Their faces are turned towards the island, while the Pacific Ocean is behind their backs. The group in inland Ahu A Kivi is equally interesting. They are called “Seven Explorers” (picture on p 44–45). They are a bit shorter than their seaside brothers and, contrary to them, they face the sea. Behind their backs there is the mountain of Terevaka, at their feet – the Roiho lava field. According to legend, the explorers were King Hotu Natua's scouts or guards. Their task was to protect the island from the enemies coming from the direction of the sea. Some *moai* have *pukao* on their heads – these are stone decorations resembling huge hats. It appears that *pukao* were to symbolize sophisticated Polynesian topknots from long hair. They were made in the crater of the Puna Pau volcano from red volcanic rocks. These “hairstyles,” which weigh several tones, stir the imagination of researchers and archaeologists. How could they be fixed on the heads of the stone giants without the use of cranes? There are many hypotheses. But nothing is certain.

TWO CLANS >> When looking at the stone statues, I have the impression that they represent the same person. They all have long faces, low foreheads, pointy chins, narrow lips, long ears (except for a few), their hands rest on their big bellies and they have no legs. Who do they represent? For whom were they built? A lot of these questions, despite many years of research, remain unanswered. In the evenings, the German archaeologists who stay at the same guest house talk about research and earlier hypotheses. They claim that *moai* are not the statues of one person but they represent dead ancestors of the clan called the Long Ears. The descendants of King Hotu Natua and his courtiers

Krater wygasłego wulkanu Rano Kau wypełniają jeziorka / Crater of the dormant volcano of Rano Kau is filled with small lakes

wydłużały płatki uszu. „Długousi” jako klasa uprzewilejowana korzystali bez ograniczeń ze wszystkich dóbr. Natomiast „krótkousi” stanowili klasę podległą, zajmowali się m.in. budowaniem posągów. Wykuwali je w kamieniołomie i transportowali na oddalone nawet o 10 km nadmorskie platformy-ołtarze, po czym ustawiali w różnych szeregach.

Jak to się stało, że tak wspaniali budowniczowie nagle zniknęli? – nie daje spokoju. – Przypuszcza się, że w XVI w. wybuchła wojna między „długouchymi” i „krótkouchymi”, która położyła kres tej cywilizacji – odpowiadają archeolodzy.

WYŚCIG PO WŁADZĘ >> Gdy nasyciłam już oczy widokiem tajemniczych kolosów, zapragnęłam zobaczyć Rano Kau, jeden z trzech wulkanów, jakie przed milionami lat uformowały wyspę. Dziś uśpiony krater wulkanu wypełniają liczne jeziorka, a z krawędzi roztacza się spektakularny widok na bezkres oceanu. Na jego zboczu znajduje się także Orongo – miejsce startu i mety niezwykle wyczerpującego biegu po... jajko. Śmiały boso zbiegali kilkaset metrów w dół po bardzo stromych i osuwających się skałach. W dole kipiące fale rozbiły się o brzeg. Następnie z kamiennego brzegu płynęli ponad kilometr do maleńkiej, ostrej skały Moto Nui. Tam zdobywali jajo fregaty, umieszczały je w specjalnie na ten cel przygotowanym skórzany schowku umocowanym na czole i biegli z powrotem. Zwycięzca stawał się bohaterem, a jego ród rządził wyspą aż do następnego wyścigu.

wore heavy earrings, which made their ear lobes longer. The Long Ears, as the privileged class, used all available resources without any limits. In turn, the Short Ears were the subordinate class and dealt, among others, with building statues. They made them in the quarry, transported to pedestals, which were located even 10 kilometres away, and arranged them in neat rows. How did it happen that such excellent builders suddenly disappeared? “It is thought that in the 16th century a war broke out between the Long Ears and the Short Ears destroying this civilization,” the archaeologists answer.

RACE FOR POWER >> After feasting my eyes on the mysterious statues, I feel like seeing Rano Kau, one of the three volcanoes which formed the island four million years ago. Today the crater of the dormant volcano is filled with numerous small lakes and from its ridge you can admire a spectacular view of the infinite ocean. On its slope there is Orongo – the start and finish of a very exhausting race to bring... an egg. The daredevils taking part in it used to run several hundred meters down very steep, sliding rocks. Below them surging waves broke on the shore. Then from the rocky shore they swam for almost a kilometre to the tiny, jagged rock of Moto Nui. There they collected a Sooty Tern egg and put it into a special leather container fixed to their foreheads and swam back. The winner became a hero and his family ruled the island until the next race.

Fot. E. Budniak (3)

Posąg z polinezyjskim kokiem / Statue with a Polynesian topknot

Tędy przebiegała trasa biegu po jajko / Route of the race to bring an egg

NAD BRZEGAMI PACYFIKU >> Rapa Nui kusi nie tylko tajemniczymi posągami, ale także białym piaskiem plaż i egzotyką tropików. Amatorzy surfingu znajdują tu doskonałe, długie fale. Niebezpieczne prądy i skaliste wybrzeże wymagają jednak od surferów doświadczenia. Na wyspie działa też renomowana szkoła nurkowa Orka. Prowadzi ją Henry Garcia Baral, francuski nurk, który przez cztery lata pływał w ekipie kapitana Cousteau. Przy brzegu woda jest nieco mętna, ale wystarczy wypłynąć dalej, by odkrywać jaskinie, groty, podziwiwać żółwie i homary. Można natknąć się także na przewrócony posąg moai. Nie jest to jednak oryginalna rzeźba, a jedynie imitacja. Zatopiono ją po nakręceniu słynnego filmu „Rapa Nui” (1994 r.) w reżyserii Kevina Reynoldsa.

Mnie najbardziej urzekła bajkowa plaża Anakena rozciągająca się obok platformy z odrestaurowanymi posągami Ahu Nau Nau. To właśnie tutaj, według legendy, dopłynął król Hotu Matua z polinezyjskimi żeglarzami, których potomkowie zasiedlili wyspę. Jego oczom, podobnie jak moim, ukazała się sielankowa zatoka z piękną, szeroką plażą, szmaragdową wodą, białym piaskiem i otaczającym ją gajem palmowym. Nic dziwnego, że „Pępek Świata”, skrywający po dziś dzień wiele zagadek, fascynuje każdego, kto choć raz postawi tu stopę.

ON THE SHORES OF THE PACIFIC OCEAN >> Rapa Nui tempts tourists not only with mysterious statues but also with white sand of its beaches and tropical exotics. The lovers of surfing will find excellent long waves here. However, dangerous currents and the rocky coast require experience. There is also the renowned Orca Diving Centre on the island. It is managed by Henry Garcia Baral, a French diver who was a member of Captain Cousteau's team for four years. Near the shore the water is a bit murky, but it is enough to swim further on to discover caves, grottos and admire tortoise and lobsters. You can also come across a toppled statue of moai. However, it is not an original, but only an imitation. It was sunk after the famous movie "Rapa Nui" (1994) directed by Kevin Reynolds.

For me the most enchanting place is the marvellous beach of Anakena, which stretches along the platform with renovated statues called Ahu Nau Nau. This is where, according to legend, King Hotu Matua arrived with the Polynesian sailors whose descendants colonized the island. He saw this idyllic bay with a beautiful, wide beach, emerald water, white sand and surrounding palm trees like me. It is not surprising that "The Navel of the World, which conceals so many secrets even today, fascinates everyone who sets foot on this island.

Dojazd: z Europy do Santiago de Chile lataj m.in.: KLM, Lufthansa, Iberia oraz LAN. Podróż z Polski na Rapa Nui liniami LAN kosztuje ok. 5 tys. PLN; www.lan.com

Kiedy jechać: pogoda jest komfortowa przez cały rok.

Wiza: nie jest wymagana

Waluta: peso chilijskie (CLP); 100 CLP = 0,60 PLN

Noclegi: znajdziesz jedynie w Hanga Roa. Hostele lub kwatery typu B&B od 30 do 70 USD za nocleg w pokoju dwuosobowym, dwójka w hotelach kosztuje od 75 do 200 USD, rozbicie namiotu na kempingu – ok. 10 USD

Warto wiedzieć: ceny są tu dwukrotnie wyższe niż w Polsce i w kontynentalnym Chile.

Getting there: From Europe to Santiago de Chile with, among others: KLM, Lufthansa, Iberia and LAN. A journey from Poland to Rapa Nui with LAN costs approx. 5 thousand złotys; www.lan.com

When to go: weather conditions are favourable throughout the whole year. **Visa:** not required

Currency: Chilean peso (CLP); CLP 100 = PLN 0.60

Accommodation: only in Hanga Roa. Hostels or B&B from USD 30 to 70 per night in a double room, a double room at a hotel is from USD 75 to 200, putting up a tent on a campsite – USD 10

Worth to know: prices are twice as high as in Poland and in continental Chile.

Śląskie,
Pozytywna energia

Śląskie na sportowo

Jarosław Tondos

RECREATIONAL SILESIA REGION

**Bez względu na to, czy lubisz spędzać czas na rowerze,
czy wędrować wsparty na dwóch kijkach, na brak wrażeń
nie będziesz narzekać. Trasy rowerowe i nordic
walking zaprowadzą cię do największych atrakcji**

Artykuł pod patronatem Śląskiej
Organizacji Turystycznej

Zamek Olszyn koło Częstochowy / Castle of Olszyn near Częstochowa

Wiosna, nie tylko ta kalendarzowa, zagościła już na dobre. Pora więc odkurzyć rowery, rolki, kije do nordic walking i aktywnie poznawać województwo śląskie. Największe tereny rekreacyjne Śląska sąsiadują z aglomeracjami regionu. Są więc stosunkowo łatwo i szybko dostępne dla zwolenników aktywnego wypoczynku z innych części Polski.

NA DWÓCH KÓŁKACH >> Województwo śląskie opłata gesta sieć szlaków rowerowych: lokalnych, krajowych i europejskich (np. R-4 Middelburg–Kijów, R-9 Bałtyk–Adriatyk, R-11 Ateny–Przyładek Północny). Bardzo ważna, bo odwołującą się do historycznej spuścizny po monarchii austro-węgierskiej, jest Międzynarodowa Trasa Rowerowa Greenways Kraków–Morawy–Wiedeń. Znaczna część 780-kilometrowej trasy biegnie przez Śląsk – od Jury Krakowsko-Częstochowskiej przez Ziemię Pszczyńską, Śląsk Cieszyński i Beskidy. Łączy zabytkowe miasta i miasteczka oraz cenne przyrodniczo i kulturowo tereny wiejskie. Co ciekawe, na Śląsku Cieszyńskim szlak dzieli się na dwie odnogi – górską, wiodącą przez Ustroń, Wisłę, Istebną, Łacki i Jasnowice (przejście graniczne), oraz niziną biegającą przez Skoczów, Goleszów, Dziergów na dawne przejście graniczne w Cieszynie. Spośród tras krajowych na uwagę amatorów dwóch kółek zasługuje Wiślana Trasa Rowerowa, która bierze początek w Beskidach, a kończy się przy ujściu Wisły do Morza Bałtyckiego. Przez południową część regionu przebiega Rowerowy Szlak Odry. Prowadzi od czeskiego odcinka Odry do ujścia rzeki. Jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc w województwie śląskim jest Jura Krakowsko-Częstochowska słynąca z pięknych la-

Irrespective of the fact whether you like spending your free time cycling or hiking with two poles, you will not complain of the lack of excitements here. Cycle routes and Nordic walking trails will lead you to the greatest attractions of the Silesia province.

Spring, not only this calendar one, has come to us for good. It is time to dust our bicycles, roller skates and Nordic walking poles and discover the Silesia region while recreating. The largest recreational areas in Silesia are situated in the proximity of the agglomerations of the region. Thus, the lovers of recreation from other parts of Poland may get here relatively fast and easy.

BY BIKE >> The Silesia province is covered by a dense network of local, national and European cycle routes (e.g. EV4 Roscoff-Kiev, EV9 Baltic Sea–Adriatic Sea, EV11 North Cape–Athens). A very important one is the Cracow–Moravia–Vienna Greenways International Cycle Route, since it refers to the historical heritage of the Austro-Hungarian Monarchy. A large part of this 780-kilometre route runs across the Silesia region – the Polish Jura, Pszczyna and Cieszyn Silesia regions and the Beskids. It links old towns and villages and naturally and culturally precious countryside areas. Interestingly, in Cieszyn Silesia the route branches – one route leads up in the mountains via Ustroń, Wisła, Istebna, Łacki and Jasnowice (a border crossing) and the other one goes via lowland Skoczów, Goleszów, Dziergów and a former border crossing in Cieszyn. Moreover, the lovers of cycling should pay attention to the Vistula Cycle Route, which starts in the Beskids and ends where the Vistula flows into the Baltic Sea.

Zamek Mirów / Castle of Mirów

Muzeum Zygmunta Krasickiego w Złotym Potoku
Museum of Zygmunt Krasinski in Złoty Potok

Skalny ostańec, zwany Bramą Twardowskiego
Monadnock called the Twardowski Gate

sów, krystalicznie czystej wody i malowniczych ostańców. Spośród wielu tras, jakie oferuje, polecamy dwie pętle – wokół Żark i Janowa. Obie trasy mają 33 km długości, nie są trudne, a ich pokonanie zajmuje ponad trzy godziny.

WOKÓŁ ŻAREK >> Przygodę rowerową zaczynamy w Żarkach, gdzie przed II wojną światową mieszkała spora społeczność żydowska (do naszych czasów przetrwały jedynie pozostałości kirkutu i synagogi). Dalej jedziemy na północ w kierunku Czatachowy, mijając po drodze Sanktuarium Matki Bożej Leśniowskiej Patronki Rodzin w Leśniowie i pozostałości kamiennej strażnicy w Przewodziszowicach. Na dłuższy postój warto się zatrzymać niecałe dwa kilometry dalej przy ukrytych w lesie na wzgórzu pozostałościach XIV-wiecznego zamku Ostrężnik. Stamąt trasa zakręca na wschód, by doprowadzić nas do Niegowej, gdzie na uwagę zasługuje kościół św. Mikołaja. Świątynia wyróżnia się pięknymi renesansowymi portalami oraz rokokowym wyposażeniem wnętrza. Dalej kierujemy się w stronę Bobolic i Mirowa, miejscowości stanowiących ważne ogniska na Szlaku Orlich Gniazd. Zamek w Bobolicach po rekonstrukcji prezentuje się niezwykle okazale. W Mirowie – jeszcze jest w remoncie. Zanim z Mirowa wrócimy do Żarek, czeka na nas kolejna atrakcja – pozostałości strażnicy w Łutowcu, której fundatorem był prawdopodobnie Władysław Opolczyk.

WOKÓŁ JANOWA >> Na rower wsiadamy przy kościele w Janowie i jedziemy do Złotego Potoku, by odwiedzić muzeum poświęcone Zygmuntowi Krasiskiemu (mieści się w dawnym dworze Krasiskich) oraz pałac Raczyńskich, do którego wejścia strzegą dwa mar-

One of the most popular places in the Silesia province is the Polish Jura, which is famous for its beautiful forests, crystal-clear water and picturesque monadnocks. Out of the routes to be found there, we recommend the two loops – around Żarki and Janowo. They are both 33 km long, they are relatively easy and it takes three hours to complete them.

AROUND ŻARKI >> We start our cycling adventure in Żarki, which before World War II was inhabited by a large Jewish community (what is left after them is the remains of a Jewish cemetery and synagogue). We go further north in the direction of Czatachowa, passing the Sanctuary of the Mother of God from Leśniowo and the ruins of a stone watchtower in Przewodziszowice. You should stop for a longer rest two kilometres away near the picturesque ruins of the 14th-century castle of Ostrężnik, which are hidden on a forested hill. There the route turns to the east in order to lead us to Niegowa, where it is worth to see the St. Nicolas Church. The temple is characterized by beautiful Renaissance portals and Rococo interior. Then we go in the direction of Bobolice and Mirów, which are important links in the Trail of the Eagles' Nests. Following restoration, the castle in Bobolice looks magnificent. The one in Mirów is still being renovated. Before we go back from Mirów to Żarki, there is another attraction to see the ruins of a watchtower in Łutowiec, which was probably founded by Władysław Opolczyk.

AROUND JANOWO >> We get on a bike in front of a church in Janowo and we go to Złoty Potok to see the museum devoted to Zygmunt Krasinski (it is located in the manor of the Krasinski family) and the palace of the Raczyński family, whose entrance is guarded by two marble lions. From Złoty Potok, a path in the forest will lead us to the village of Bystrzanowice Dwór, where we will find the estate of the Bystrzanowski family. Going west via Gorzków and Ludwinów we will reach the springs of Elżbieta and Zygmunt, which turn

Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku w Chorzowie / Provincial Park of Culture and Recreation in Chorzów

murowe lwy. Ze Złotego Potoku leśny dukt zaprowadzi nas do miejscowości Bystrzanowice Dwór, gdzie odnajdziemy posiadłości rodu Bystrzanowskich. Jadąc na zachód przez Gorzków i Ludwinów, dotrzymy do źródeł Elżbiety i Zygmunta, które tworzą rzekę Wiercicę. Dalej odbijamy nieco na południe drogą, która zaprowadzi nas do ruin zamku Ostrężnik. Na odpoczynek zatrzymujemy się pod skalnym ostańcem, zwany Bramą Twardowskiego. Jak głosi legenda, Pan Twardowski dosiadając koguta, odbił się od skały i poszybował na księżyce, wybijając w wapienie dziurę. Zregenerowawszy siły, wracamy do Złotego Potoku i Janowa.

NORDIC WALKING >> Everybody can walk. And with Nordic walking poles, we will benefit twice as much. Not only will we burn calories, but we will also see many interesting places. The lovers of Nordic walking may use the services of professional instructors and the rentals of Nordic walking poles. It is best to try this sport for the first time in the 600-hectar Provincial Park of Culture and Recreation in Chorzów. The loop around the park is 5 kilometres long and will lead us to the attractions such as: the Silesian Stadium, the Upper Silesia Ethnographic Park, the Silesian Planetarium, the Silesian Zoo, a beach, a funfair and a rose garden. A perfect place for Nordic walking is Istebna. Across the Polish border in Bukowiec there is the Nordic Walking Mountain Park, a joint undertaking of the communes of Istebna and Bukowiec; the park offers three Nordic walking trails: Istebna (9.7 km), Bukowiec (11.5 km) and Mountain (15.2 km) trails. The latter one leads across the areas on both sides of the Polish and Czech border. The trails usually run across forests and fields. It is impossible to get lost – they are all perfectly marked, while detailed maps are to be found on the notice boards next to the amphitheatre Pod Skocznią and near a former border crossing in Jasnowice. Olsztyn near Częstochowa also decided to give priority to Nordic walking. The almost eight-kilometre

Pozostałości dawnego zamku Ostrężnik / Ruins of the castle of Ostrężnik

ce zarówno po polskiej, jak i czeskiej stronie granicy. Trasy wiodą w dużej mierze przez lasy i pola. Zabłądzić nie sposób – wszystkie są dobrze oznakowane, a dokładne mapy znajdują się na tablicach przy amfiteatrze Pod Skocznią oraz przy byłym przejściu granicznym na Jasnowicach. Na nordic walking postawił także Olsztyn koło Częstochowy. Przeszło ośmiokilometrowa pętla, zwana Trasą Krajobrazów Jurajskich, rozpoczyna się pod ruinami XIV-wiecznego zamku, stanowiącego jedno z ogniw Szlaku Orlich Gniazd. Wiedzie przez kamieniołom Kielniki do obrzeży rezerwatu Sokolich Gór, skąd przez góry Biakło i Lipówek wraca do ruin zamku na Słonecznych Skałach. Trasa przebiega przez atrakcyjne krajobrazowo terytoryjne z licznymi punktami widokowymi, wije się przez lasy. Łączy się z innymi szlakami turystycznymi. Zamiast wracać do Olsztyna, można dojść szlakiem czarnym do Biskupic, w których znajduje się schronisko PTSM oraz Jurajskie Centrum Sportów Ekstremalnych. Dla zwolenników mocniejszych wrażeń szaleństwa na sporych rozmiarów torze offroadowym oraz polu do paintballa będą miły zakończeniem marszu. Trasa Krajobrazów Jurajskich jest też powiązana ze szlakiem czerwonym prowadzącym do Zrębic, których ozdobą jest XVIII-wieczny kościół św. Idziego oraz zabytkowa dzwonica i kapliczka.

Niezależnie od tego, jaki sposób zwiedzania regionu wybierzemy – na rowerze czy z kijkami, jedno jest pewne: podczas jednego weekendu naładujemy życiowe akumulatory, zwiedzimy wiele ciekawych miejsc i zapagniemy wrócić tu w wakacje.

Rowerem: bardzo pomocna przy planowaniu rowerowych eskapad jest strona Śląskiego Klubu Znakarzy Tras Turystycznych. Na www.kztt.webspark.pl znajdziesz schemat wszystkich tras rowerowych województwa śląskiego.

Nordic walking: WPKW (www.wpkw.pl), wypożyczenie kijków na cały dzień kosztuje 10 zł, na weekend 20 zł. Nauka chodzenia z instruktorem w grupie uczącej się to koszt 20 zł; www.walkingsport.pl. Góralski Park Nordic Walking (www.istebna.eu) lub w tamtejszym punkcie Informacji Turystycznej, który mieści się w budynku ośrodka kultury (adres: Istebna 68, tel./faks: (33) 855 61 58 lub tel. 507 782 837. Tam też za darmo można wypożyczyć kije do nordic walking.

By bike: a very important aid when planning bicycle trips is the website of the Silesian Club of Tourist Trail Markers; on <http://kztt.webspark.pl> you will find the map of all cycle routes of the Silesia province.

Nordic walking: WPKW (www.wpkw.pl). The renting of Nordic walking poles for one day is 10 złotys, per weekend — 20 złotys. A group lesson with an instructor costs 20 złotys; the Nordic Walking Mountain Park (www.ug.istebna.pl) or at the local Tourist Information Centre, which is located at the Cultural Centre (address Istebna 68, phone/fax: (33) 855 61 58 or phone: 507 782 837). You can rent Nordic walking poles free of charge there.

Hotel – Restauracja „Magnolia” ***

26-052 Sitkówka-Nowiny, Zgórsko 90A k/Kielc
tel. (041) 345-98-06, tel./fax (041) 366-79-12
www.hotelmagnolia.pl, e-mail: recepca@hotelmagnolia.pl

Atrakcyjna lokalizacja hotelu

gwarantuje łatwe dotarcie

do Centrum Targowego i śródmieścia,
a także do innych miejsc, które warto
zobaczyć.

Serdecznie zapraszamy Państwa
do skorzystania z naszego Hotelu
i Restauracji.

The convenient location of the hotel
grants easy access to the Fair Centre,
city centre and other places
worth-seeing.

You are welcomed in our Hotel
and restaurant.

Holandia w miniaturze

MINIATURE HOLLAND

Dzieci świetnie się tu bawią, a dorośli z rozrzenieniem wracają do krainy dzieciństwa.

Children have fun and adults, with a touch of tenderness, return to the land of their childhood.

W Madurodam, położonym w nadmorskiej dzielnicy Hagi, w ciągu kilku godzin można zwiedzić całą Holandię. Ponad 700 budowli w skali 1:25 wykonanych z drewna i materiałów syntetycznych przedstawia holenderskie miasta, zabytki kultury, techniki oraz wiele ciekawych miejsc, takich jak ogrody, parki rozrywki, środki komunikacji. Na amsterdamskim lotnisku Schiphol (25 razy mniejszym niż oryginalne) kołują samoloty, kanałami pływają łodzie wycieczkowe, nie zabrakło olbrzymich tankowców i statków (pożar na pokładzie jednego z nich gasi miniatura straż pożarna).

In Madurodam, located in the seaside district of the Hague, you can sightsee Holland in a few hours. Over 700 constructions on a 1:25 scale made of wood and synthetics presents Dutch cities, cultural landmarks, technological wonders and other places of interest e.g. gardens, entertainment parks, means of transport. Planes wheel in the Amsterdam Schiphol Airport (25 times smaller than the original one), tour boats cruise the canals, there are even huge tankers and ships (a fire on board of one of them is being extinguished by miniature firefighters).

Urszula Gabryelska

George Maduroplein 1, 2584 Haga, tel. 0031 (0) 70 416 24 00
Latem czynne w godz. 9–22. Wstęp: dorosli – 14,5 €, dzieci 3–11 lat – 10,5 €; seniorzy – 13,5 €
In summer open: 9–22. Entrance: adults – € 14.5, children 3–11 yrs. – € 10.5; seniors – € 13.5; www.madurodam.nl, www.holandia.pl

Ponad 700 miniaturowych budowli pokazuje największe atrakcje Holandii

Od architektury po nowoczesne konstrukcje techniczne

Znajdziesz tu: nastrojowe restauracje, ciekawe wystawy i wyśmienitą zabawę

ZALEW ATRAKCJI

RESERVOIR OF ATTRACTIONS

Piotr Żabowski

Imprezy kulturalne i sportowe przyciągają nad Jeziorem Zegrzyńskie coraz więcej turystów. Przedstawiamy kilka ciekawych propozycji miłego i aktywnego spędzenia czasu.
Gdzie? Oczywiście w Serocku!

Cultural and sport events attract more and more tourist to the Zegrzyńskie Lake. Here are some interesting offers of spending time pleasantly and actively. Where? In Serock, naturally!

Zdjęcia: A. Ujazda (2), L. Bichno

Serock – jedno z najstarszych miast na Mazowszu – rozpościera się malowniczo na wysokiej skarpie nad Jeziorem Zegrzyńskim – w miejscu, gdzie Bug wpływa do Narew. Aby każdy turysta mógł podziwiać tę wspaniałą panoramę, stworzono dwa punkty widokowe. Jeden znajduje się na tylach późnogotyckiego kościoła Zwiastowania NMP, a drugi na wzniесieniu zwany Barbarką, które skrywa pozostałości wczesnośredniowiecznego grodziska. Narew nie ma nic przeciwko, gdy ogląda się ją także z bliska. Nad rzeką ciągnie się bulwar Narwiański otoczony szpalarem ławeczek. Jego główną atrakcją (nie sposób jej przegapić, gdyż znajduje się przy plaży miejskiej) jest urokliwe molo z pływającym pomostem.

MAJ, Czerwiec i... >> Sezon na dobre rozpoczyna się w maju. Jeśli nagle Narew nie zostanie skuta lodem, w Serocku po raz pierwszy zacumuje statek wycieczkowy z Warszawy. Rejs cieszy się dużą popularnością, o czym świadczy fakt, że bilety znajdują nabywców na długo przed planowaną podróżą. Do Serocka warto przyjechać już w pierwszą sobotę maja, wówczas odbędzie się Gminny Dzień Strażaka. Trzy tygodnie później (21 maja) hucznie będzie obchodzone święto patrona miasta – św. Wojciecha. Przed rokiem cały Serock podrygiwał w takt przebojów zespołu T. Love. Kto wystąpi tym razem – póki co jest tajemnicą. Jedno jest pewne – atrakcji nie zabraknie, podobnie zresztą jak na organizowanym w pierwszą sobotę czerwca Gminnym Dniu Dziecka w Jadwisinie.

... WAKACJE! >> W okolicy Nocy Kupały (25 czerwca) tradycyjnie popłyną wianki, inaugurując sezon wakacyjny. Sceną tych wydarzeń będzie oczywiście serocka plaża. W klimacie folkowym utrzymują nas XX Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne Kupalnocka. 3 lipca barwny korowód przejdzie ulicami miasta, by stanąć przed ratuszem. Imprezę uświetnią występy zespołów z wielu krajów, które zaprezentują nietuzinkowy pokaz umiejętności tanecznych i muzycznych.

Serock – one of the oldest Mazovian cities - is picturesquely located on the high bank of Zegrzyńskie lake - where Bug flows into Narew. To allow every tourist to marvel at the magnificent panorama, two observation points were created. One is found at the back of Annunciation of the Blessed Virgin Mary Late Gothic church, the other on the hill called Barbarka, which holds the remains of an Early Medieval settlement. Narew is also partial to being seen up close. Narwiański embankment sprawled along the river is surrounded by a lane of benches. Its main attraction (hard to miss as it adjoins the city beach) is a charming pier with a floating platform.

MAY, JUNE AND... >> The season stars for good in May. Unless Narew becomes ice-bound, the first pleasure boat moors in Serock. The cruise enjoys huge popularity, demonstrated by the fact that tickets have to be purchased long in advance. It is worthwhile to come to Serock for the first May weekend as it is then that the communal Fireman's Day is celebrated. Three weeks later (21st of May) a pompous celebration of Saint Adalbert, the town's patron, is held in accompaniment of T. Love's hits. Who is going to perform this time – so far remains a secret – there will be no shortage of attractions, just as in the case of the communal Children's Day in Jadwisin, organized on the first Saturday in June.

...VACATIONS! >> Around the Midsummer Night (25th of June) as tradition calls wreaths shall sail, thus inaugurating the holiday season. Stage to these events will be the Serock beach. Folk atmosphere is assured by the XX International Folklore Meeting Kupalnocka. On the 3rd of May a colorful procession will march down the town streets and stop in front of the town hall. This event shall be honoured by the performances of bands from many countries in an extraordinary display of dancing and musical skills. Less than a week later (9th of July) II Open Equestrian Show-jumping Competition for the Serock Mayor's Cup will take place. Music lovers have not been forgotten as they will undoubtedly gather in numbers on August the 21st to listen to

Niespełna tydzień później (9 lipca) odbędą się II Otwarte Zawody Jeździeckie w Skokach przez Przeszkody o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Serock. Nie zapomniano także o melomanach, którzy z pewnością tłumnie przybędą do Serocka 21 sierpnia, by posłuchać międzynarodowego koncertu orkiestr dętych. Huczne zakończenie wakacji zaplanowano na 27 sierpnia, a świadkiem tego wydarzenia będzie miejska plaża.

NA SPORTOWO >> Było już coś dla ducha, pora zatem na ciało. Ośrodek Sportu i Rekreacji zaprasza do udziału w turniejach piłki siatkowej (30 kwietnia) oraz nożnej (2 maja) w ramach święta patrona Serocka. Niezwykle interesująco zapowiadają się planowane na 10–11 czerwca Otwarte Mistrzostwa Mazowsza Samorządów w Piłce Nożnej Mazovia Cup 2011. Urzędnicy będą się zmagać na boiskach w Jabłonnie, Legionowie, Wieliszewie i Serocku. Latem najlepiej wykorzystać potencjał Jeziora Zegrzyńskiego i wyruszyć na spływ kajakowy lub wycieczkę rowerową. Co tydzień będą się odbywać kursy kajakarskie, żeglarskie i windsurfingu. Na zakończenie sezonu – we wrześniu i październiku – można będzie jeszcze pobrać w piłkę (nożną, koszykową lub siatkową) podczas turniejów open.

Maraton rowerowy w Serocku / Bicycle marathon in Serock

the International brass orchestra concert. City beach will bear witness to the pompous closing of the holiday season on August the 27th.

SPORTWISE >> Our hearing appealed it is time for the body. Sports and Recreation Center invites to participate in a volleyball (April 30th) an football (May the 2nd) tournament as part of celebrating Serock's patron. Open Mazovian Local Council Football Championships, 'Mazovia Cup', on 10th–11th June promises to be extremely interesting. Local council officials will contend on the football pitches of Jabłonna, Legionow, Wieliszew and Serock. In summer, to fully use the potential of the Zegrzyńskie Lake, it is best to go kayaking or a bicycle tour. Every week kayaking, sailing and windsurfing courses shall take place. At the closing of season – in September and October – one will be able to play (football, basketball and volleyball) in open tournaments.

Foto: G. Wiśniewski

Dojazd: samochodem lub autobusem. Serock leży ok. 40 km od Warszawy na trasie krajowej nr 62. Od maja do 12 września z Warszawy do Serocka kursuje statek „Zefir” (w soboty i niedziele); bilet normalny/ulgowy: 36/18 zł
Getting there: by car or bus. Serock is located 40 km from Warsaw on national road no. 62. From May to 12 September (on Saturdays and Sundays) the

ship Zefir plies between Warsaw and Serock; a normal/reduced ticket: 36/18 złotys
Informacja turystyczna
Tourist information: Referat Promocji UMiG w Serocku pok. 2, Rynek 21, 05-140 Serock tel. (22) 782 88 43

www.serock.pl

- W tym roku w Serocku odbywa się wiele ciekawych imprez.
This year many interesting events take place in Serock.
- Na uwagę zasługuję / Deserving attention are:**
- 7.05 – gminny Dzień Strażaka / communal Fireman's Day
 - 21.05 – święto patrona Serocka św. Wojciecha / St. Adalbert
 - 4.06 – Dzień Dziecka w Jadwisinie / Children's Day in Jadwisin
 - 25.06 – Wianki / Wreaths 'Wianki'
 - 25.06 – 31.08 – akcja „Lato w mieście” / Summer in the city campaign
 - 3.07 – XX Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne „Kupalnocka” / XX International Folklore Meeting 'Kupalnocka'
 - 9.07 – II Otwarte Zawody Jeździeckie w Skokach przez Przeszkody o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Serock
II Open Equestrian Show-jumping Competition for the Serock Mayor's Cup
 - 23.07 – Święto Nowej Wsi / **New Village Holiday „Krzyki 2011”**
 - 30.07 – piknik rodzinny / **family picnic**
 - 13.08 – obchody święta Wojska Polskiego w Zegrzu / **Polish Armed Forces' Day in Zegrze**
 - 21.08 – międzynarodowy koncert orkiestr dętych / **International brass orchestra concert**
 - 27.08 – zakończenie wakacji na plaży miejskiej w Serocku / **closing of vacations on Serock's city beach**
 - 3.09 – festiwal soletw / **soletsta festival**
 - 11.09 – święto Darów Ziemi w Woli Kiełpińskiej / **Gifts of the earth celebration in Wola Kiełpińska**
 - 18.09 – Rajd Pamięci / **Tribute Rally**
 - 22.10 – Światowy Dzień Seniora / **World Senior Citizen Day**
 - 6.11 – IX Bieg Niepodległości / **IX Independence Run**
 - 10.11 – święto odzyskania niepodległości / **Independence Day**
 - 4.12 – mikolajki / **Santa Claus Day**
 - 18.12 – XVI Spotkanie Wigilijne / **Christmas Eve Meeting**

To co mamy najładniejsze w Polsce

To są nasze Iny;

produkowane w Polsce
i sprzedawane w sklepie projektanta:
National Mode Conception – Lenpolska,
Marszałkowska 140 w Warszawie.

Stylowe lniane obrusy – Klasyka i prostota Inu:
subtelna linia mereżki, proporcje, jakość,
dodaje uroku każdemu wnętrzu.
Obrusy występują w opcjach : prostokąt , kwadrat, koło.

Obrusy na indywidualne zamówienie.

Możecie Państwo zaprojektować dowolnie wielkości
i wybrać z bogatej oferty obrusów Inianych
z kolekcji Lenpolska : kolorowych
i naturalnych polskich Inów
i sposobów wykończenia.

What we have most beautiful

Is our linen;

Made in Poland
And sold in the designer's shop:
National Mode Conception - Lenpolska
Marszałkowska 140 in Warsaw.

Fashionable linen tablecloths – The classics and simplicity
of linen;

The subtle drawn thread work, the size, the quality,
Adds on to any interior.

The tablecloths are available in a shape of: rectangle,
square and circle

Custom-made tablecloths.

Our customers are welcome to design a desired size
And to choose from our wide offer of linen tablecloths
From Lenpolska selection of colourful
And natural Polish linen
And their decorative finish.

... with Greetings from Poland

Lenpolska®

mode – national conception

marszałkowska 140 00-061 warszawa polska
tel +48(0)22 826 12 22 fax +48(0)22 826 12 22
collection@beatagizinska.pl www.gizinska.waw.pl

Gorące lato w Ełku

Barbara Jampolska-Wasiak

HOT SUMMER IN EŁK

Turyści, którzy tego lata tłumnie stawią się nad Jeziorem Ełckim, oprócz odkrywania ciekawych zakątek miasta i wypoczynku na łonie natury będą mogli zabawić się na całe.

Crowds of tourists, who come in the summer to the Ełckie Lake can, besides discovering interesting corners of the city and taking their time to smell the roses, can have a whole lot of fun.

Smakosze mogą w Ełku spędzić całe lato, bowiem będzie ono obfitowało w imprezy kulinarne. Pierwsza – konkurs o Chochlę Prezydenta, w którym wezmą udział kucharze z różnych restauracji – startuje już 19 czerwca. W tym dniu nie sposób się nudzić. Zaplanowano bowiem degustacje potraw regionalnych Unii Europejskiej, koncerty muzyczne, plener rzeźbiarski, loty widokowe balonem oraz spektakl dla dzieci. W ubiegłym roku zwyciężyły połędwiczki w sosie grzybowym. Ciekawe, jaką potrawą zgarnie chochlę w tym roku?

Następna impreza – Podróż ze smakiem – odbędzie się 24 lipca. Stuletnią Ełcką Kolejką Wąskotorową wyruszymy do miejscowości Sypitki, gdzie wraz z jedną z polskich gwiazd (niespodzianką) weźmiemy udział w pokazie kulinarnym. W programie także konkursy z nagrodami, koncerty i degustacje. Dwa tygodnie później, 7 sierpnia, rozpocznie się Frutti di Lago, czyli turniej na potrawy z ryb, któremu będą towarzyszyć

Gourmets can spend entire summer in Ełk, as it will abound in culinary events. First – contest for the Presidential Ladle gathering chefs from various restaurants – starts on the 19th of June. On that very day it will not be possible to get bored. On schedule is tasting of regional dishes of the European Union countries, musical concerts, outdoor sculpting, scenic balloon flights and an outdoor show for children. Last year's winner were tenderloins in mushroom sauce. It is interesting to see who will hold the ladle this year, isn't it?

The next event 'Travel with taste' will take place on the 24th of July. On Ełk's century old narrow-gauge railway we will set out to Sypitki, where alongside one of Polish celebrities (it remains a surprise!) we will take part in a culinary show. The program also includes contests for prizes, concerts and tastings. A fortnight later, on the 7th of August, 'Frutti di Lago' – a tournament for the best fish dish, accompanied by competitions, singing of

konkursy, piosenka turystyczna i wiele atrakcji dla dzieci. Sezon wakacyjny zakończy Fiesta Kartofella (4 września) nawiązująca do tradycyjnej kuchni mazurskiej bazującej na ziemniakach. Zobaczmy i oczywiście spójrzmy, ile wyrafinowanych potraw można przyznać z tego niepozornego warzywa.

URLOP Z GWIAZDAMI >> Przez całe wakacje w każdy pogodny wtorkowy wieczór (start 5 lipca) w ramach projektu „Kino pod Gwiazdami” będą się odbywać bezpłatne projekcje filmów na świeżym powietrzu. W repertuarze komedie, kryminały, bajki – każdy znajdzie coś dla siebie. Dwudniowy Festiwal „Ełk, ogień i woda” (15–16 lipca) uświeśnią występy na żywo: kuglarzy, tancerzy ognia, aktorów, twórców widowisk pirotechnicznych i mistrzów sportów wodnych. Swój udział zapowiedziały gwiazdy Alchemist Project i Myslovitz. To nie koniec atrakcji – pod koniec lipca (27–30) – odbędzie się festiwal znanych i poczynających kabaretów, czyli Mazurskie Lato Kabaretowe „Mulatka”.

BALONEM I NA KÓŁKACH >> Nie zabraknie też emocji sportowych – 11 sierpnia zostaną zainaugurowane IV Mazurskie Zawody Balonowe o Puchar Prezydenta Miasta Ełku, jedna z największych tego typu imprez w Europie Środkowej. Na zawody przybędą załogi balonowe i sterowce z całego świata. Widzowie, oprócz podziwiania tych niezwykle widowiskowych zmagań w powietrzu, będą bawić się podczas parady baloniarzy i podziwiać pokazy balonowe nocą.

7 sierpnia w Ełku stawią się tłumnie wielbiciele zawodów samochodowych. Właśnie tego dnia odbędzie się druga edycja Mazurskiego Moto Show Ełk. W programie m.in. zawody tuningu, wyścigi na ¼ mili, eliminacje ogólnopolskie zawodów Car Audio. Na starcie stawią się auta z Litwy, Łotwy, Czech, Niemiec i Francji. Jeśli ktoś się jeszcze waha, to informujemy, że gościem specjalnym będzie kierowca z Francji, który prowadzi Jet Cara, czyli samochód o napędzie... odrzutowym! 6000 koni mechanicznych – brzmi imponująco. To trzeba zobaczyć!

tourist songs and numerous attractions for children. Holiday season ends with the September Fiesta Kartofella (4th september), focusing on the tradition of Masurian cuisine based on potatoes. We are going to see as well as taste, how many sophisticated dishes can be made using such an unremarkable vegetable.

VACATIONS WITH THE STARS >> Throughout the entire vacations, every fine Tuesday evening (staring 5th of July) free open-air film showings will be held as part of the 'Cinema under the stars'. In the repertoire are comedies, crime stories, fairy tales and more – everyone shall find something of interest. The two day festival Ełk, fire and water (15th–16th July) will be honored by live performances of: magicians, fire dancers, actors, creators of fireworks spectacles and water sports champions. Alchemist Project and Myslovitz have confirmed their participation. That is not the end of the attractions – in late July (27–30) – Mazurskie Lato Kabaretowe – a cabaret festival open to both well known and fledgling cabarets – is going to be held.

BALLOON AND ON WHEELS >> There is going to be no lack of sport excitement – 11th of August is the inauguration date of the IV Masurian Hot Air Balloon Competition for the Cup of the Ełk's Mayor. It is one of the biggest events of this sort in Central Europe. Balloon crews and airships form around the world are coming. Spectators, apart from admiring those magnificent air struggles are going to enjoy the balloon parade and night balloon shows. On the 7th of August crowds of Car race lovers shall appear. On that day the second edition of Masurian Moto Show Ełk will be held. The schedule includes such attractions as: tuning competition, quarter-mile races, national Car Audio qualifiers. Cars from Lithuania, Latvia, Czech Republic, Germany and France are expected to appear at the starting line. If anyone is still hesitating to decide to come, we are glad to inform that the special guest is going to be a driver from France, driving a 6000 HP Jet. It is a must see!

Foto: z archiwum UMiE

Informacja Turystyczna / Tourist Information:
ul. Wojska Polskiego 47, 19-300 Ełk
tel. (048 87) 621 70 10

Urzqd Miasta Ełku Wydział Promocji i Spraw Społecznych
Promotion and Social Affairs
ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk, tel. (048 87) 732 62 00

www.elk.pl, mail: info@turystyka.elk.pl, um@um.elk.pl

Wśród gajów oliwnych i winnic

AMONG OLIVE GROVES AND VINEYARDS

Za sprawą warzyw, zioł i oliwy z oliwek kuchnia grecka należy do najzdrowszych i najsmaczniejszych na świecie. Nic więc dziwnego, że w sezonie obiegane są zarówno wytworne restauracje w Atenach, jak i skromne tawerny na wyspach.

Thanks to vegetables, herbs and olive oil Greek cuisine is one of the healthiest and the most delicious in the world. It comes as no surprise then, that during the season not only the elegant Athenian restaurants are besieged by clients, but also the humble island taverns.

Iwona Potęga

Małże zapiekane z serem feta / Clams baked with feta cheese

Podczas greckiej biesady jako pierwsze na stół wkraczają zakąski (*mezedes*), które także często kończą posiłek, szczególnie wystawny. Można wybierać między takimi rarytasami jak: sałatka z krewetek (*garidosalata*) i bakłażanów (*melizanosalata*), pasta kawiorkowa (*teramosalata*). Wielu zwolenników mają także smażone na oliwie: ser (*saganaki*), kulki z siekanej wołowiny z ziołami (*keftedes*), małże (*mydia tiganita*). Długą listę zakąsek otwierają oliwki. Spośród wielu odmian owoców drzewa oliwnego różniących się smakiem i zawartością tłuszcza znawcy wysoko cenią czarne oliwki Kalamata uprawiane na południu Peloponezu, w okolicach miasta o takiej samej nazwie. Marynowane mają kolor ciemnego wina i delikatny owocowy smak. Są niezastąpione jako dodatek do sałatek, w tym najbardziej znanej – *choriatiki*. Podstawą tej klasycznej sałatki spożywanej niemal do każdego posiłku jest ser feta, do którego dodaje się polane oliwą i oprószone oregano pomidory, ogórk, cebulę i paprykę. Nie mniej wyśmienite są konserwowe oliwki z Lesbos – czarne i lekko kwaskowate – oraz zielonobrunatne oliwki z Chios o nieco dymnym smaku.

PROSTO Z GRILLA >> Po zakąskach przychodzi kolej naupy, które jada się raczej od święta. Warto spróbować zupy z ryb i owoców morza (*kakania*), rosół z ryżem zaciągniętym jajkiem i przyprawionego cytryną (*kreatosoupa*) oraz zupy

Fot. B. Plus / www.dreamstime.com (2)

During a Greek feast, first to arrive on the table are appetizers (*mezedes*), that also often end the meal, especially a sumptuous one. You can choose from among such rarities like: shrimp salad (*garidosalata*) with aubergines (*melizanosalata*), caviar paste (*teramosalata*). There are also many supporters of fried in olive oil: cheese (*saganaki*), chopped beef balls with herbs (*keftedes*), clams (*mydia tiganita*). The long list of appetizers is topped by olives. From among numerous varieties of the olive tree fruit, varying in flavour and fat content, expert highly value the black 'Kalamata' olives, grown in the south of Peloponnese peninsula, in the vicinity of a town bearing the same name. When pickled they are the color of dark wine and offer delicate fruity taste. They are irreplaceable as an addition to salads, also the most well known - *choriatiki*. The basis of this salad, accompanying almost every meal, is the feta cheese, to which added are tomatoes poured over with olive oil and sprinkled with oregano, cucumbers, onion and pepper. No less delicious are canned olives from Lesbos - black and slightly sour, and the brown-green olives from Chios a bit smoky in taste.

STRAIGHT OFF THE GRILL >> Following appetizers it is time for the soups, which are eaten rather rarely. It is worth

Kalzounia, czyli pierozki w cieście filo / Kalzounia, filo dough dumplings

Saganaki, smażony ser / Saganaki, fried cheese, a favoured appetizer

jogurtowej z dodatkiem ryżu, soku pomidorowego i wina. Wśród dań mięsnych królują pieczone na rożnie jagnięcina lub wołowina. Klimat Grecji nie pozwala na konsumpcję mięsa niewykrwawionego bardziej dokładnie, dlatego potrawy są przyrządzane dłużej na wolnym ogniu. Zamiast bifeleków jada się podawane prosto z rożna szaszłyki z jagnięciny lub wołowiny (*souvlaki*) lub wątrobę zawiniętą w jagnięce flaczki (*kokoretsi*). Potrawy te wyborne smakują z ryżem oraz *tzatziki*, czyli sałatką z ogórków polaną sosem jogurtowo-czosnkowym. Jako danie na wynos znakomicie sprawdzają się *souvlaki pita*, czyli zawinięte w placzek typu pita kawałki grillowanego mięsa, pomidory, ogórki i cebula z sosem czosnkowym.

FASZEROWANE RARYTASY >> W Grecji bardzo rzadko jada się pieczenie. Większość mięs spożywa się w towarzystwie warzyw. Greckie gospodynie spędzające większość czasu w kuchni, skomponowały setki takich połączeń. Najpopularniejsze z nich to *gemista*, czyli nadziewane masą mięsną kabaczki, bakłażany, pomidory lub papryki. Inny rodzaj faszerowania to *dolmadakia*, która przypomina nasze gołąbki. Mięso sieka się, przyprawia, a następnie zawija w liściu winorośli. Pyszny jest też farsz z orzechów, pinii, rodzynków i ryżu (*dolmades*). Szczególną potrawą mięsno-warzywną jest *mousaka*. Spód zapiekanki tworzą ziemniaki, bakłażany lub kabaczki, na których układają się mielone mięso i pomidory, a całość polewa sosem beszamelowym. Na uwagę smakoszy zasługuje także *giouvetsi*, czyli duszona wołowina lub baranina z warzywami. Smak mięsa, bez względu na sposób przyrządzania, wzmacniają typowo greckie zioła, tj. oregano, tymianek, czosnek i rozmaryn. Przypraw nie żałują mieszkańców Krety i archipelagu Cyklad, dzięki czemu potrawy mają intensywny smak i aromat.

NIE MA JAK RYBY >> Wypoczywając na wyspach, grzechem byłoby nie skosztować ryb. Świeżo złowione barwne, zębaczki i wątłusze smażone z dodatkiem soku z cytryny, oregano i pietruszki lub obtoczone w specjalnej panierce do-

to try the fish and seafood soup (*kakania*), broth with rice, egg and seasoned with lemon (*kreatosoupa*) and a yoghurt soup with rice, tomato juice and wine. Among meat dishes reign the spit roasted lamb or beef. Greek climate does not allow for consumption of meat previously well bled. That is why dishes are cooked over a small fire. Instead beefsteaks, a variety of lamb and beef shashliks (*souvlaki*) or liver wrapped in lamb intestines (*kokoretsi*) are served. These dishes taste well with rice and *tzatziki*, a cucumber salad poured over with yoghurt-garlic sauce. As a take away dish souvlaki pita are just perfect, as it is grilled meat chunks, tomatoes, cucumbers and onion in garlic sauce. As a take away dish souvlaki pita are just perfect, as it is grilled meat chunks, tomatoes, cucumbers and onion in garlic sauce, all wrapped in pita pie.

STUFFED DELICACIES >> In Greece, roasts are not eaten often. The majority of meat is eaten accompanied by vegetables. Greek housewives, who spend most of their time in the kitchen, have composed hundreds of such combinations. Most popular among them is *gemista*, squash, aubergine, tomato or pepper stuffed with meat filling. Another method of stuffing is *dolmadakia*. It resembles our stuffed cabbage leaves (*gołąbki*). Meat is chopped, spiced, and then wrapped in vine leaves. Equally mouth watering is the filling consisting of nuts, raisins and rice (*dolmades*). *Mousaka* is a trademark meat and vegetable dish. Bottom of the casserole is formed by potatoes, aubergines and squash, on top of which minced meat and tomatoes are laid over, to be covered in bechamel sauce. Also worth of gourmets' attention is *giouvetsi*, stewed lamb or beef with vegetables. The taste of meat, irrespective of preparation method used is enriched by adding typically Greek herbs: oregano, thyme, savory and rosemary. Inhabitants of Crete and the Cyclades spare no amount of spices giving their dishes intense taste and aroma.

THERE IS NOTHING LIKE FISH >> Relaxing on the islands, it would be a sin not to try the fish. Freshly caught mullets, catfish and cod, fried with lemon, oregano and parsley

fol. B: https://www.pzepisycznie.pl/4/

Faszerowane liście winorośli / Stuffed vine leaves

Cukinia smażona w głębokim tłuszczu / Courgette fried in deep oil

staniemy w każdej taverne rybnej (*psarotawernie*) nad brzegiem morza. Bez problemu zamówimy tam także filety rybne zapiekane w pikantnym sosie pomidorowym, tzw. *psari a la spetsiota*, czyli na sposób z wyspy Spetse w Zatoce Saronickiej. Owoce morza dominują w kuchni Dodekanezu, archipelagu 12 wysp na Morzu Egejskim. Jada się tam takie rarytasy jak: kalmary pieczone na ruszcie (*kalmaria*), gotowany krab podawany z pikantnymi oliwkami jońskimi (*kavouria*) i krewetki pieczone w pomidorach (*garides saganaki*).

SŁODKA POKUSA >> Po posiłku, nawet obfitym przychodzi pora na małe co nieco. Uczę najlepiej zakończyć ciastkiem z miodem (*loukoumades*) lub migdałami (*kadaifi*). Zamiłowanie do słodyczy, które Grecy dzielą z mieszkańców wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, zaowocowało dziesiątkami wariantów słodkich ciast i deserów. Ze względu na klimat często jada się też lody. Po deserze do pełni szczęścia brakuje nam tylko kawy. Napój ten podczas parzenia (ceremonia trwa nawet godzinę) roztacza niezrównany zapach. Idąc za nim, dotrzemy do kawiarni (*kafenion*), gdzie w małej filialce serwuje się mocną kawę bez cukru (*sketo*), lekko słodzoną (*merito*) lub bardzo słodką (*glyko*). Kiedy upał doskiera, najlepiej napić się lodowej *cafe frappe* (nescafe ubitą z kostkami lodu i cukrem).

NIE TYLKO WINA >> Nieodłącznym elementem greckiej uczytysą wina. Te najlepsze produkuje się na Krecie, Wybrzeżu Jońskim i wyspach Morza Egejskiego. Kreta słynie nie tylko z doskonałego wina deserowego Malvasier, ale także z win wytrawnych: Minos, Kritikos, Topikos, Michalakis. Najpopularniejszym w greckim winem jest *retsina* – białe lub czerwone wino, do którego w procesie fermentacji dodaje się olej z sosny, co sprawia, że trunk ma charakterystyczny gorzki smak. Przed podaniem alkohol należy schłodzić. Mimo że Grecy uwielbiają wino, nie stroną także od wódki. Jakapo aperitif chętnie piją ouzo – wódkę anisową, która po roz-

oracoated in special coating are served in every fish tavern (*psarotawernie*) at the seaside. We will be able to order there without a problem fish fillet baked in spicy tomato sauce, so called *psari a la spetsiota*, meaning it was made just like on Spetse island in the Saronic bay. Seafood dominates the Dodekanese cuisine, an archipelago of 12 islands on the Aegean Sea. Delicacies such as: grilled squid (*kalmaria*), cooked crab served with spicy Ionic olives (*kavouria*) and shrimps baked in tomato sauce (*garides saganaki*).

SWEET TEMPTATION >> After a meal, even a plentiful one, there comes a time for a little something. A feast is best closed with a cake with honey (*loukoumades*) or almonds (*kadaifi*). Fondness for sweets that the Greeks share with other inhabitants of the eastern coast of the Mediterranean sea, resulted in dozens of variations of sweet cakes and desserts. Due to the climate, ice cream are also popular. After a dessert what is missing is only a cup of coffee. This beverage during brewing (this ceremony lasting up to an hour) diffuses an unparalleled scent. Following it we will arrive at a cafe (*kafenion*), where in a small cup will be filled with different kinds of coffee: strong without sugar (*sketo*), slightly sweet (*merito*) or very sweet (*glyko*). When the heat plagues it is best to have a drink of the ice-cold *cafe frappe* (nescafe whipped with ice cubes and sugar).

NOT ONLY WINE >> Inherent element of a Greek feast is wine. The best ones are produced on Crete, Ionic islands and Aegean Sea islands. Crete is renowned not only for its dessert wine Malvasier, but also dry wines: Minos, Kritikos, Topikos, Michalakis. The most popular Greek wine is *retsina* - white or red wine, to which during the fermentation process pine oil is added, resulting in a particular bitter taste. Prior to serving, it should be cooled down. Although the Greek love wine, they do not abstain from vodka. As an aperitif they readily drink *ouzo* - aniseed vodka, that after being diluted with

Sałatka choriatiki / Choriatiki salad

cieńczeniu wodą mniej więcej w mleko. Warto również skosztować pędzonej z winogron czystej wódki *raki* (40-proc.) oraz *tsikoudii* – bardzo mocnej raki z Krety przypominającej włoską grapę. Najbardziej znanym trunkiem greckim jest 60-procentowy wiśniak Metaxa. Produkuje się go z czerwonych winogron dwukrotnie destylowanych, a następnie wzbogaca muskatowymi winami z wyspy Samos i kompozycją ziół (w tym anyżu). Po trzech latach leżakowania w dębowych beczkach do butelek trafia trzygwiazdkowa Metaxa, najbardziej ceniona jest 20-letnia Private Reserve.

Zupa z soczewicy / Lentil soup

Kulinarna przygoda w Grecji

Novasol, firma z ponad 40-letnią tradycją, oferuje wiele domów wakacyjnych w Grecji. Każdy z pachnącą ziołami w pełni wyposażoną kuchnią. Korzystając z naturalnych produktów dostępnych na targach, sami możemy przygotowywać tradycyjne greckie potrawy. Inspiracją będą oryginalne przepisy i pejzaże.

Culinary adventure in Greece

Novasol, a company with over 40 years of experience, offers many holiday houses in Greece. Each house has a fully-equipped kitchen, which smells of herbs. Using natural produce available at local markets, we may cook traditional Greek dishes ourselves. We will draw inspiration from original recipes and landscapes.

NOVASOL – wynajem domów w całej Europie, duńskie korzenie i 40 lat doświadczenia, prostota procedur i solidność przy realizacji zleceń:

NOVASOL – houses to rent all over Europe, Danish origins and 40 years of experience, simple procedures and reliability when providing services:

NOVASOL Polska Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 12/3 | Szczecin

tel.: (91) 812 16 45, (91) 484 20 44

www.nowasol.pl

water becomes as turbid as milk. It is also worthwhile to try distilled pure grape vodka - *raki* (40%) and *tsikoudii* - a very strong raki from Crete, similar to the Italian grappa. The most well known Greek drink is the 60% Metaxa brandy. It is produced from twice distilled red grapes, then enriched with muscat wines from Samos island and a selection of herbs (including aniseed). After 3 years of maturing in oak barrels 3 star Metaxa finds its way to bottles. Most valued is the twenty-year-old - Private Reserve.

Fot. B. Plus / www.przepisegiedziepl

Po Rosie
SIEDLISKO
www.porosie.tbu.pl
... naturalnie

Zapraszamy do Siedliska "Po rosie".
Siedisko „Po rosie” to miejsce gdzie można połączyć pobyt wypoczynkowy z pobytom leczniczo rekreacyjnym - istnieje możliwość korzystania z zabiegów leczniczych (kapieli "starkowych" oraz okładów borowinowych) i SPA w pobliskim uzdrowisku Busko-Zdroj.
Specjalnie dla Państwa stworzyliśmy miejsce i staramy się zapewnić Państwu takie warunki, które sprawią, że powrócie do nas za każdym razem kiedy zapragniecie wyruszyć w kolejną podróż, na kolejny wypoczynek, na kolejne wakacje. By sprostać temu wyzwaniu zapewniamy komfort, profesjonalną obsługę oraz optymalną cenę.

Siedisko „Po rosie to wymarzone miejsce dla tych, którzy chcą zadbać o swoje zdrowie, ale również:

- dla osób ceniących spokój oraz kontakt z przyrodą,
- dla osób poszukujących ciszy i odpoczynku,
- dla ludzi aktywnych – możliwość zwiedzania Ponidzia i Ziemi Świętokrzyskiej samochodem, pieszo, rowerem lub kajakiem,
- dla lubiących polenichować,
- dla melanomów,
- dla "paździ" przyjaciół, dla rodziny, dla...każdego.

U nas każdy robi to co lubi.

Barbara Poros
28-100 Busko-Zdrój, Zbludowice, ul. Zdrojowa 7
kom. 0503 672 914, e-mail: bporos7@poczta.onet.pl

3 dni
w Krakowie

w HOTELU KRAKUS***

w wyjątkowej cenie

TYLKO 215 zł od osoby

Proponujemy weekendowy pobyt (od piątku do niedzieli)

Cena zawiera:

- w niedziele nieodpłatne przedłużenie doby do godziny 18⁰⁰
- parking dla zmotoryzowanych
- cena zawiera VAT
- Lokale gastronomiczne, do których zapraszamy, położone są w historycznym centrum Krakowa.
- Dla tych z Państwa którzy chcieliby przedłużyć pobyt o kolejną dobę proponujemy specjalne ceny.

Sercecznie zapraszamy!

ul. Nowohucka 35, 30-717 Kraków,
tel.: (0-12) 652 02 02, 652 02 23, fax: (0-12) 656 54 78
e-mail: biuro@hotel-krakus.com.pl
www.hotel-krakus.com.pl

Rozmawiał
Mieczysław Motyński

Z ziemi gruzińskiej do Polski

FROM GEORGIA TO POLAND

Baron Rothschild mawiał, że wyborne wino budzi entuzjazm, a cokolwiek robisz z entuzjazmem, kończy się najczęściej sukcesem. Taką samą dewizą kieruje się Michał Mychajliw – uznany importer win gruzińskich.

Baron Rothschild used to say that excellent wine generates enthusiasm. And whatever you do with enthusiasm is generally successful. The same motto is used by Michał Mychajliw, a recognized importer of Georgian wines.

Kiedy zaczęła się Pana przygoda z winem? >>
W 2004 r., zaledwie pięć lat po przyjeździe do Polski, założyłem własną firmę Winnice Krymu i zajęłem się dystrybucją win ze Wschodu. Chciałem zaprezentować Polakom szlachetny trunk z tej części świata, z której pochodzę. Zafascynowany bogactwem smaku i gatunków win zacząłem sprowadzać trunki ze Starej Europy i Nowego Świata. Ale to wciąż było za mało. Pragnąłem stworzyć miejsce, w którym miłośnicy wina będą się spotykać, wspólnie degustować, dyskutować. Z tych marzeń powstała Akademia Wina – instytucja, w której wino jest nie tylko alkoholem, ale także opowieścią o ziemi i ludziach.

When did your adventure with wine start? >> In 2004, five years after coming to Poland, I set up my own business Winnice Krymu (Vineyards of Crimea) and started to distribute wines from the east. I wanted to offer to Poles fine wine from the part of the world I come from. Fascinated with the richness of flavours and varieties of wines I started to import them from Old Europe and the New World. But it was still not enough. I wanted to create the place where the lovers of wine would meet, jointly taste wines and talk. These dreams turned into Akademia Wina (Wine Academy) — the institution where wine is not only an alcoholic beverage but also the story about the land and people.

Jak dalej rozwijała się Pana pasja? >> Zaczęłem jeździć do Gruzji. Podczas podróży spotkałem wielu ciekawych ludzi, którzy z czasem stały się moimi przyjaciółmi. Bliskie kontakty z Gruzinami pogłębiły mój sentyment i zamiłowanie do tego kraju. W 2008 r. powstało Georgian Wine Center. Spółka zajmuje się importem, dystrybucją oraz promocją win gruzińskich, a także nauką o nich. Dystrybuje m.in. wina marki Kindzmarauli Marani, którymi zachwycają się polscy konnoiserzy. Po dwóch latach działania jesteśmy trzecim największym importerem win gruzińskich. Przy współpracy z firmą Kindzmaraulis Marani oraz profesorem Temurem Gonjilashvilim stworzyłem pierwszą autorską kolekcję win sygnowaną przez Georgian Wine Center. Kupiłem winnicę w sercu Kindzmarauli.

How did your passion develop? >> I started to go to Georgia. During my travels I met many interesting people who gradually became my friends. Close relations with Georgians made the fondness and passion for this country even greater. In 2008 the Georgian Wine Center was established. The company deals with importing, distributing and promoting Georgian wines and educating people about them. It distributes, among others, Kindzmarauli Marani wines, which Polish connoisseurs love. After two years we are the third biggest importer of Georgian wines. In cooperation with the company of Kindzmaraulis Marani and Professor Temury Gonjilashvili I created the first original collection of wines signed by the Georgian Wine Center. I have bought a vineyard in the heart of Kindzmarauli.

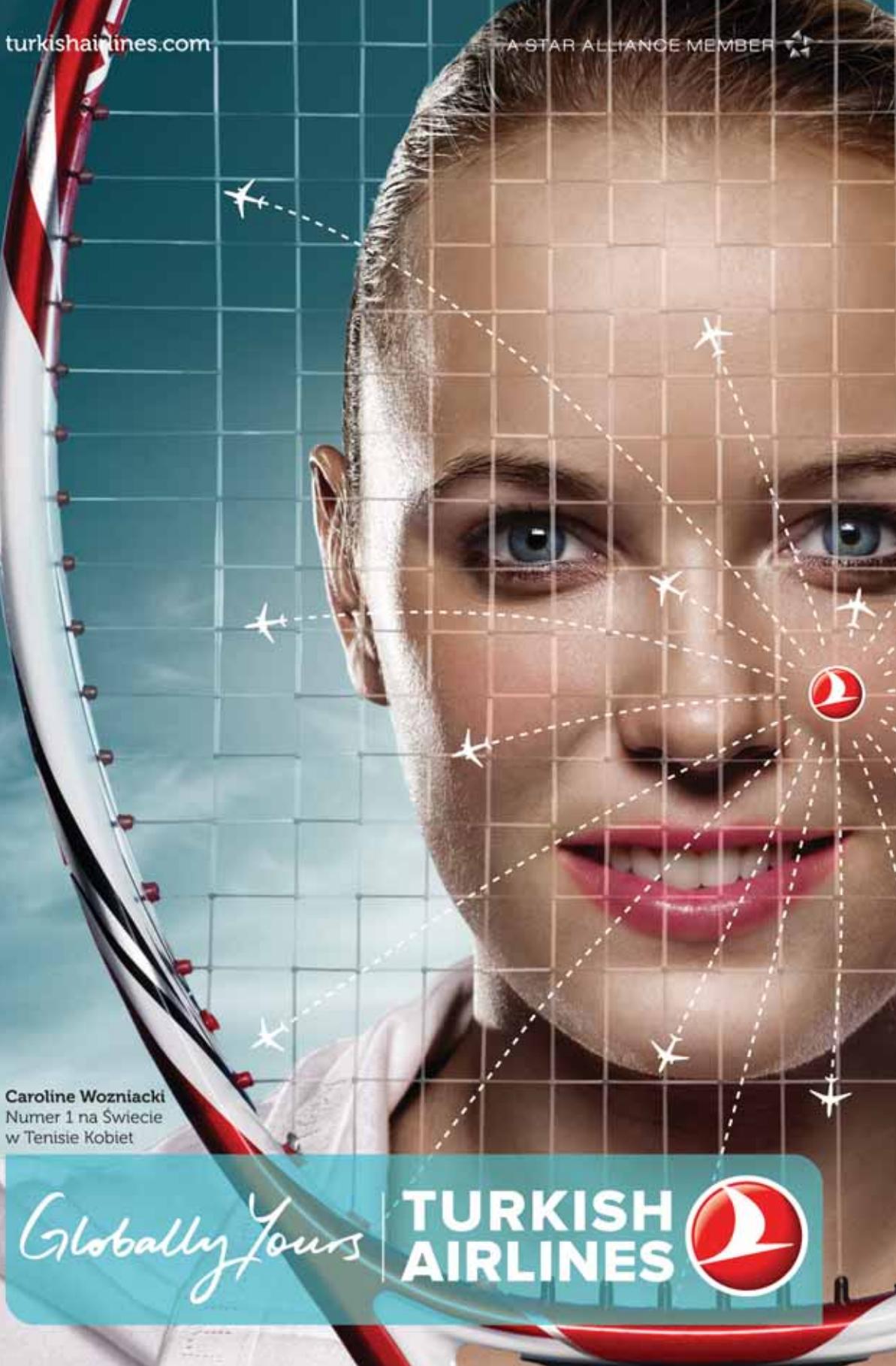
Czy gruzińska kuchnia smakuje Panu tak samo jak wino? >> Jestem smakoszem gruzińskiej kuchni. Moimi ulubionymi potrawami są: chaczapuri (placek gruziński z zapekniętym serem i sosem czosnkowym), chinkali (ręcznie zawijane woreczki z mięsnym farszem), lobyo (zupa z czerwonej fasoli) i szaszłyk z jagnięciny. W ubiegłym roku otworzyłem w Warszawie restaurację Kindzmarauli. Serwuje tradycyjne dania gruzińskie przygotowane przez mistrza kulinarnego z Gruzji. W lokalu przy ulicy Patriotów 217A bije serce Gruzji. Można tu nie tylko spróbować szlachetnych win gruzińskich, posmakować przysmaków tradycyjnej kuchni, ale przede wszystkim poznąć kulturę, historię i zwyczaje Gruzinów.

Do you like Georgian cuisine as much as Georgian wine? >> I am a great fan of Georgian cuisine. My favourite dishes include: khachapuri (a Georgian pie with cheese filling and garlic sauce), khinkali (dumplings with meat filling), lobyo (red bean soup) and lamb shish kebab. Last year I opened the restaurant Kindzmarauli in Warsaw. It serves traditional Georgian dishes prepared by a master chef from Georgia. The heart of Georgia beats at 217A Patriotów Street. You can not only taste fine Georgian wine or eat traditional delicacies here, but most of all learn about the culture, history and customs of Georgians.

turkishairlines.com

A STAR ALLIANCE MEMBER

Caroline Wozniacki
Numer 1 na Świecie
w Tenisie Kobiet

Globally Yours

TURKISH
AIRLINES

